

Naročnina mesečna 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska letna 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izšla vsak dan s izjemo razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 50 Lire. C. C. P. Ljubljana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto

Singapur v vedno večji nevarnosti

Obleganje Singapura - Mesto v japonskih kleščah

Nova japonska napredovanja v Birmaniji - Borneo že ves zaseden

Singapur ne more več dobiti pomoči

Rim, 4. febr. AS: Dopisnik »Timesa« iz Singapora se sprašuje, če se v tako obupnem položaju še izplača poslati pomoč, dočim smatrajo drugi listi to vprašanje za popolnoma brezpredmetno v času, ko je jasno za Angleže, da taka pomoč ne more več prispeti oziroma da vsaj pravčasno ne more prispeti v oblegano mesto.

Tokio, 4. febr. AS: Med svojim zmagovitim pohodom po Malajskem polotoku je japonska vojska prestala 92 bitk, prevozila nad 1100 km, medtem je morala popraviti 630 km železnice in 270 mostov, razstreljenih po Angležih. V bojih je zajela okoli 350 topov, 350 strojin, 250 tankov in oklepnih avtomobilov, 3600 motornih vozil ter velike količine streliva in živeža. Ujetih je bilo 8000 vojakov, na bojišču pa jih je obležalo 5000.

Tokio, 4. febr. AS: Dopisnik lista »Asahi«, ki je z japonskimi četami prišel v Mulmein, piše, da to, za Rangoonom in Mandalayom tretje največje mesto v Birmaniji, nima velikih vojnih pogojev. Razen nekaj požarov mesto ni bilo občutno prizadeto. Tamkajšnji Japonci so ponudili okupatorjem bogastvo svojih kleti. Na sedežu poveljstva so našli mnogo žepnih angl.-japonskih slovarjev. V pristanišču so našli 300 vagonov blaga, pripravljenega za beg, ki ga zavoljo pomanjkanja lokomotiv niso mogli odpeljati. Ob pomolih so našli mnogo avtomobilov, parnika pa ni bilo nobenega.

Tokio, 4. febr. AS: »Kokumin« piše v nekem članku o ameriškem pomorskem in letalskem napadu na Malajske otoke, da so bile ameriške ladje poslanc v te oddaljene vode gotovo zato, da bi dale zadoščenje ameriškemu javnemu mnenju, ki se je po stalnih porazih spraševalo, kje se vendar nahaja mogočna in toliko hvaleljiva mornarica Združenih držav. Po izgubi »Lexingtona« skušajo Amerikanci napraviti kak čudež. Razstrelili so, da bodo bombardirali Tokio. Toda to je neuresničljiv sen, ker Amerikanci niso pomislili, da so Havajski otoki 3500 milj daleč od Tokia.

Tokio, 4. febr. AS: Agencija Domei poroča, da so japonski bombniki ob luninem svitu vrgli velike tovore eksplozivnih bomb na Singapur. Z japonske obale so lahko opazovali velike eksplozije in visoke plamene na petih mestih.

Tokio, 4. febr. AS: Iz Rangoonu se je izvedelo, da so Angleži priznali, da so Japonci na

večih točkah prekoračili reko Salween in sedaj napredujejo proti zahodu. V Rangoonu vlada veliko vznemirjenje pred japonskim ogražanjem birmanske prestolnice.

Tokio, 4. febr. AS: Tokijski radio poroča, da je zdaj že skoraj ves otok Borneo v japonskih rokah. Vsa letališča so pod japonsko oblastjo. Otok Borneo meri 731.500 m² in je po velikosti tretji na svetu. Je pa zelo redko naseljen, saj ima le 2.700.000 ljudi. Borneo spada v otočje Nizozemske Indije.

Tudi Singapur bo Angleže razočaral

Madrid, 4. febr. AS: Po novicah iz New Yorka sodijo v Združenih državah, da je položaj Singapura zelo slab. Med drugim pripominjajo, da pomeni Singapur za Angleže tisto, kar je pomenila slovita Maginotjeva črta za Francoze, namreč razočaranje. Angleži so si lahko mislili, da bi bil močan napad na singapurski otok s kopnega in so izdali milijarde za utrditve obrežja. Napad je prišel res prav s kopnega, in sicer od Johore Bahruja. Položaj Singapura je še težavnejši zaradi velikega števila civilnega prebivalstva, ki je po večini rumenega plemena in ga je težko preživljati. Vode že primanjkuje. Ne sme se pozabiti, da je bil eden poglavitnih vzrokov za padec Hongkongu ravno pomanjkanje pitne vode.

Novi obiski in posveti Göringa v Rimu

Zopet bliže h končni zmagi

Rim, 4. febr. AS: Nemški državni maršal Göring, ki se je 2. februarja vrnil s Sicilije, je večer dopoldne šel na obisk k Kr. Vis. knezu Piemontskemu. Potem je maršal Göring sprejel načelnika glavnega generalnega štaba Cavalliera ter imel z njim razgovor o skupnih vojaških vprašanjih. Popoldne 2. februarja je maršal Göring šel v avdienco k Duceju, s katerim je imel novo dolgo posvetovanje.

Budimpešta, 4. febr. AS: Vsi tukajšnji listi pišejo o razgovorih med Göringom in Mussolini-

jem. Ta sestanek med najožjim sodelavcem Hitlerjem in Mussolinijem bo — piše »Pesti Ujsag« — kakor vsi prejšnji italijansko-nemški vojaški sestanki, izpolnil in povečal vojaško sodelovanje, ki bo prineslo zmago silam Osi. Angleška propaganda tudi sedaj na široko sanjari o vzrokih teh pogovorov. Eno je gotovo: angleški tisk bo moral enkrat za vselej priznati, da pogovorom med voditelji sil Osi sledi odločna dejanja, ki bodo približala končno zmago.

Ozadja vladne krize v Egiptu

Ankara, 4. febr. AS: Kralj Faruk je večer sklical na posvet predsednika obeh zbornic in načelnike političnih strank za sestavo nove vlade. Po poročilih, ki prihajajo iz Kaira, je vladna kriza nastala več ali manj zaradi izjav obojega nesoglasja med ljudmi, zaslužnjimi v Angliji, in med onimi, ki žele nadaljevati borbo za tako politiko Egipta, ki bi bila čimbolj v skladu z njegovimi koristmi in z narodnim ponosom. Angleški poslanik Lapsen je takoj, ko je izvedel za odstop vlade, prekinil svoje po-

tovanje in se vrnil v Kairo ter imel razgovor s Sirhi pašom. V ponedeljek je bil sprejet pri kralju Faruku. Vzroki sedanje krize ga vznemirjajo in se boji, da bi v novi vladi ne bili ljudje, ki ne bi hoteli poslušati londonskih povelj.

Ankara, 4. febr. AS: Iz Kaira se je izvedelo, da je bil dosedanji načelnik angleškega odposlanstva pri egiptovski vladi, general Stone, imenovan za poveljnika angleških čet v Egiptu.

Angleži so razrušili Bengazi

Rim, 4. febr. AS: Mac Millan, posebni dopisnik neke ameriške poročevalske družbe pri VIII. angleški armadi, poroča, da so angleški oddelki pred umikom iz Bengazija s 500 tonami dinamita skoraj docela razrušili to mesto. Strahotne eksplozije so poglnele v zrak ladjedelnice in skladišča vojnih potrebščin. Izpraznitev Bengazija je posledica silovitega pritiska, ki so ga izvajale oklepne kolone generala Rommela. Te so nastopale z močnimi italijanskimi ojačenji, ki so pred kratkim dospela v severno Afriko in so se bojevitno vrgle na angleške oddelke.

Argentina manifestira za Italijo

Buenos Aires, 4. febr. AS: Argentinski zunanji minister Ruiz Guinazu se je z letalom vrnil v Buenos Aires, kjer ga je na letališču sprejelo veliko število vladnih in političnih osebnosti, ki so mu čestitale k srečni rešitvi v letalski nesreči. Ko se je minister podal v zunanje ministrstvo, ga je pozdravila velika množica ljudi, ki je vzklikala: »Neutrnost, hoteč s tem podčrtati odobravanje argentinskega ljudstva za njegovo zadržanje v Riu de Janeiru za obrambo suverenskih pravic Argentine in pokazati svoje prijateljstvo do drugih velikih narodov, zlasti do italijanskega, ki je po nedavni izjavi predsednika Castilla veliko pripomoček k veličini argentinske države.

Maršalski otoki

so skupina 18 otokov, ki leže severovzhodno od Avstralije na Tihem morju. Površina otokov znaša 415 kv. km in leta 1928 je na teh otokih živel 9589 domačinov, 198 Japoncev in 13 Evropejcev. Na otokih vlada vlažna, vroča ekvatorialna klima. Rastlinstvo je na otokih zelo močno razvito, edini izvozni proizvod pa je kopra. Domačini — Mikronezijci — so prišli na te otoke z otokov Karolinov. Domačini se pečajo z ribolovom in so spretni mornarji. Domačini se dele v razna plemena, ki jim načeljujejo poglavarji; med njimi je še zelo razvito poganstvo.

Govor finskega predsednika Rytija

Helsinki, 4. febr. AS: Na prvem zasedanju parlamenta v letu 1942 je imel predsednik Rytty govori, v katerem je povedal, da je bila Rusija tekom vse finske zgodovine njen edini sovražnik ter nadaljeval: »V sedanjih obrambnih vojni moramo vztrajati proti sovražniku, ki grozi naši državi in vsej Evropi, ohraniti moramo zaupanje v Nemčijo in zavezništvo.« Nato je govoril o sporazumu med Edenom in Stalinom o razdelitvi Evrope in rekel, da nima nikakega uradnega obvestila v tem pogledu, toda izkušnja zadnjih let

mu daje osnovo, da lahko ugane Stalinove želje. Ne moremo pričakovati izdatne pomoči od drugih držav, kakor samo od tistih, ki jim življenjski interes in zemljepisni položaj omogočata poslati nam pomoč in ohraniti finsko neodvisnost. Ko je povedal, da je Nemčija edina velika država, ki lahko brani svoje zadnje koristi, tako kakor brani Finska svojo varnost, je pripomnil, da že več stoletij obstaja tesno gospodarsko in kulturno sodelovanje med Nemčijo in Finsko.

Italijansko-nemške sile napredujejo proti Dorni

Nadaljnji odmevi italijanskih zmag v Libiji

Vojno poročilo št. 613

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Indijske čete, ki imajo nalogo ščititi angleški umik iz Cirenajke, so bile hudo tepene. Napredovanje Osnih čet, krepko podprto z letalstvom, se nadaljuje proti Dorni. Nemški letalski oddelki so bombardirali vojaške naprave, hangarje in skladišča na Malti; na večkrat zadetih ciljeh so opazili požare in eksplozije.

Zürich, 4. februarja. AS: »Neue Zürcher Zeitung« ima daljši članek pod naslovom »Šesta bitka v Cirenajki«, v katerem pravi med drugim:

»V zopetnim zavzetjem Bengazija po italijansko-nemških četah je prišla vojna v Severni Afriki v novo presenetljivo dobo. 18. novembra so Angleži prestopili mejo in so kmalu doživeli neuspeh ter je Auchinleck moral zamenjati generala Cunninghama z generalom Ritchiejem. Mnogo pozneje so morale garnizije v Solunju in Haltaji položiti orožje in Angleži so dobili novo pomoč iz Egipta. Očividno je general Auchinleck takrat še mislil nadaljevati pohod proti Tripoliju in je zato dovažal rezerve in živež v Agedabijo. Takrat pa so Osne sile presenetile Angleže s protinapadom. V Londonu presoja položaj pesimistično in je

Živahni boji na vzhodnem bojišču

Veliki nemški pomorski uspehi — Prva uresničitev vojaškega sporazuma med državami trojne zveze

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 4. februarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču živahni boji. Bojna letala so preteklo noč bombardirala pristaniške naprave v jugozahodni Angliji. V severni Afriki so bile potolčene in potisnjene nazaj indijske sile, ki krijejo angleški umik. Nemška letalska krčdela so bombardirala motorna vozila v okolici Tobruka, kakor tudi sovražnikova skladišča pri Marsa Matruhu.

Nadaljevali so se zračni napadi na letališča, protiletalsko topništvo in druge vojaške cilje na otokih Malta in Gozo.

Berlin, 4. febr. AS: Tukajšnji tisk na prvem mestu obravnava poročilo o izgubah angleško-amerikanskega trgovskega brodogradila. Od začetka tega leta, to je samo v januarju, sta obe državi izgubili že 400.000 ton ladjevja. Listi poročajo, da se ti uspehi nemškega pomorskega in zračnega orožja raztezajo sedaj na tri morja, kar je praktična uresničitev prve dobe obširnega ofenzivnega načrta, sklenjenega v paktu držav trojne zveze in potrjenega v zadnjem vojaškem sporazumu, ki so ga v Berlinu podpisali zastopniki Osi in Japonske. »Če na eni strani uradni krogi v Washingtonu molče o številkah svojih izgub ali če posnemajo znano londonsko taktiko zanikanja — piše »Zwölf Uhr Blatt« — pa na drugi strani veliki severno-ameriški dnevnik seveda brez komentarjev objavlja o seznam ladij, potopljenih od nemških podmornic na ameriški in kanadski obali.«

Ameriška petrolejska ladja potopljena

Rim, 4. febr. AS: Uradno poročajo iz Washingtona, da je bila ameriška petrolejska ladja »Nex-

torpedirana in potopljena od neke nemške podmornice, 126 članov posadke je prišlo na obalo v pristanišče. Ne vedo, kaj je z ostalo posadko.

Palača starega madžarskega parlamenta - sedež italijanskega instituta

Budimpešta, 4. febr. AS: Budimpeštanski župan je na slovesen način sporočil italijanskemu ministru Anfusu, da madžarska prestolnica podarja italijanski državi palačo starega madžarskega parlamenta sredi mesta. Palača starega parlamenta naj služi kot sedež italijanskega instituta.

Vsi madžarski Judje izključeni iz športnih društev

Budimpešta, 4. febr. AS: Večeraj je madžarski prosvetni minister izdal odlok, da morajo biti izbrisani iz seznamov športnih društev vsi Judje.

»Sen ubogega norca«

Berlin, 4. febr. AS: Pod naslovom »Sen ubogega norca« tolmachi »Zwölf Uhr Blatt« na kratko novico, objavljeno v nekem švedskem listu, da bodo sestavili »vrhovni zavezniški svet za vojno na Tihem morju in čigar sedež ne bo London, kakor so Angleži obljubljali, marveč Washington. Berlinski list pripominja, da se nahaja svet pred zadnjo strateško potezo neutrudljivega megalomana Roosevelta, ki, ubogi domišljavec, v svojih norih imperialističnih sanjah na vsak način poskuša narediti Washington za prestolnico sveta. Toda tudi tokrat je — tako zaključuje list — diktator iz Bele hiše delal račune brez krčmarja, to je brez Evrope.

Po konferenci v Riu de Janeiru

Rim, 4. febr. AS: V smislu sklepov, sprejetih na konferenci v Riu de Janeiru in na pritisk vlade Združenih držav na vse južnoameriške države, so te dni sklenile vlade Brazilije, Urugvaja, Paragvaja, Ekvadorja in Peruja prekiniti diplo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ruska fronta: Italijanske patrulje napadajo sovjetsko železniško križišče

Z vsega sveta

Francija

Zaradi vojne stanja med Nemčijo in Združenimi državami je bilo v zasedenih francoskih pokrajinah interniranih 340 ameriških državljanov. Taborišče Amerikancev je pri Compiègneju.

Velesposlanik de Brinon

Je sprejel v Parizu častnike in jim podal izjavo o razmerju med Francijo in Nemčijo. Izjavil je, da bo večkrat potoval v Vichy, toda ta potovanja imajo samo to namen, da bi se pogledali stiki z vlado. Zveze med Nemčijo in Francijo slone na pogodbi o premirju z dne 25. junija 1940, ta pogodba pa bo vsakakor v nekaterih točkah prilagojena novim razmeram. Francoska politika pa sloni na naslednjem: Potreba sporazuma z Nemčijo, spoznanje boljše nevarnosti, potreba hitre notranje obnove.

Švica

Univerzo v Fribourgu je obiskal p. Gemelli, ustanovitelj in rektor univerze Srca Jezusovega in predsednik papežev akademije. Na univerzi v Fribourgu ga je sprejel akademski senat, papežev nuncij, italijanski poslanik v Bernu in druge odlične osebnosti. V svojem govoru je p. Gemelli poudaril pomen in poslanstvo katoliških univerz na svetu in je podčrtal važnost sodelovanja med katoliško univerzo v Fribourgu in v Milanu. P. Gemelli si je z ostalimi učitelji ogledal nove naprave in zavode katoliške univerze v Fribourgu.

Južna Afrika

Sabotaža v Južni Africi se nadaljuje. Velika eksplozija je uničila pisarne dnevnika Batu Word v Johannesburgu. Policija išče krivce eksplozije.

Japonska

Zastopnik vlade je izjavil, da bo vojaška uprava v zasedenih pokrajinah uknjena, brž ko bodo razmere to dopuščale. Pred odborom za zunanje zadeve je govoril zunanji minister Togo o razmerju med Japonsko in republikami Južne Amerike ter je poudaril, da si Japonska pridržuje pravico uvesti nadzorstvo nad imetjem teh držav na Japonskem.

Japonska vlada

Je objavila, da bodo letos poslali v Mandžurijo 15 tisoč japonskih kmetičkih družin, prav tako pa bodo poslali 10.200 japonskih delavcev.

Kanada

Sterilo prebivalstva v Kanadi znaša po ugotovitvah zadnjega štetja 11 in pol milijonov. Od štetja prebivalstva v letu 1931 se je število povečalo za en milijon.

Čile

Načelniki generalnih štabov Argentine, Brazilije, Peruja in Čilea se bodo v kratkem sešli v prestolnici Čilea, kjer bodo obravnavali razna skupna vprašanja.

Ali si se že naročil na najboljši tednik »Domoljub«?

Roman brez črke »r«

Različne besedne igre so dostikrat ustvarile prav zanimiva književna dela. Tako je grški pesnik Lasos, ki je živel 500 let pred Kr. rojstvom, napisal pesem ter jo posvetil Cereri. Vodi je na povečeval centavre. Tako v pesmi, kakor tudi v odi, pa ni niti enkrat uporabljen črke »r«. Rimski pesnik P. Portius je napisal pesem »Klanje svinj«. V pesmi pričinja vsaka beseda s črko »p«. V svoji himni, ki jo je opat Hugobald posvetil Karlu Plešastemu in vsem plešavcem, pesnik začne vsako besedo s črko »c«. Bogoljub Burman je leta 1805 izdal knjigo svojih pesmi, v kateri ni niti enkrat zapisana in uporabljena črka »r«, neki dr. Rippler pa celo roman, v katerem tudi ni črke »r«.

(Nadaljevanje s 1. strani)

matke odnose z Italijo, Nemčijo in Japonsko. Ta odločitev v nobenem pogledu ne spreminja razmerja sil med vojskujočimi se državami in zato tudi nima nikakršnega vpliva na potek vojne. Je torej le čisto formalna in teoretična gesta. Italija, Nemčija in Japonska si bodo zapomnile odločitev nekaterih latinskih ameriških držav na željo Washingtona in bodo v primerne časi izvajale primerne posledice, bodisi politične, bodisi gospodarske. Argentina in Čile sta ohranili normalne odnose s silami tretjega pakta.

Berlin, 4. febr. AS: Politična in diplomatska korespondenca razlaga sklepe konference v Rio de Janeiru in pravi, da končna odločitev južno-ameriških držav v razmerju do sil Osi nima nikakega vpliva na vojni potek. Za odločitev južno-ameriških držav je odločilno dvojje: strah in oportunitizem. Vsekakor bomo videli, kakšne bodo posledice za države, ki so se uklonile volji diktatorja iz Bele hiše.

Iz Srbije

Ureditev avtorskoprnih posredništev v Srbiji. Sedanje začasno avtorskopravno posredništvo v Srbiji je dobilo od prosvetnega ministrstva naročilo, da naj likvidira tudi svoje poslovanje in ne samo poslovanja prejšnje Ujme in Ujde. Po sporočilu prosvetnega ministrstva se avtorji v Srbiji zaradi zaštite svojih pravic lahko združijo zopet v združenja ali pa lahko vsak sam zaštiti svoje pravice.

Vso zemljo v Srbiji je treba obdelati. V svojem zadnjem govoru, ki ga je imel na belgradskem radiu, je srbski ministrski predsednik pozival Srbe, da morajo spomladi obdelati vso zemljo in jo zasejati s pšenico in koruzo. Nadalje svetuje Nedić Srbom, da naj posade mnogo fižola, krompirja in sploh vse, kar potrebujejo zase doma in za prehrano ostalega ljudstva, ker se bodo samo tako lahko rešili lakote.

Rok za prijavo vojne odškodnine podaljšan. Srbska vlada je podaljšala rok za prijavo vojne odškodnine do konca februarja t. l.

Komisar za delavsko zavarovanje. Z odlokom srbskega ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje je postavljen za komisarja za delavsko zavarovanje dr. Mladen Radulović, odvetnik v Belgradu.

Plombiranje radijskih aparatov. Policija v Pančevu je plombirala vse radijske aparate ter jih preuredila tako, da je sedaj z njimi mogoče poslušati samo dovoljene radijske oddajne postaje.

Akcija za pogozdovanje Banata. Podban za Banat je izdal naredbo, po kateri morajo posamezne občine plačevati posebne prispevke za pogozdovanje Banata. Vsi ti prispevki se bodo stekali v poseben sklad. Posamezne občine bodo morale vanj plačevati najmanj 2% od višine svojih proračunov.

Anekdota

Louis XIV.

Francoski kralj Louis XIV. je bil ponosen na versailleski dvorec. Nekoč ga je razkazoval enemu svojih ministrov ter mu je med drugim dejal: »Gotovo se še spominjate, da je na tem mestu, kjer stoji sedaj dvorec, bil nekočeno mlin na veter.«

»Kako da ne, Veličanstvo«, mu odvrne minister. »Mlina sedaj res ni več, toda veter je še vedno ostal.«

Diogen

Pripovedujejo, da so prijatelji vprašali nekoč Diogena, ko je ležal bolan v postelji, kje bi bil rad pokopan po smrti. Diogen jim je kratko in mirno odgovoril: »Pustite me sredi polja?« — »Kaj se ne bojiš pitipicirati in zverji?« — »Pa mi dajte še palico, da jih bom lahko odganjal«, jim zopet odvrne Diogen. Prijatelji mu pa nato govorijo: »Si cer pa tega sploh ne boš čutil,« nakar jih modrijan potolaži z besedami: »Potem mi je pa tako všeč, če me bodo požrli ali ne.«

Iz Hrvatske

Hrvatska dobi nov zakon o bolnišnicah. V ministru za narodno zdravstvo je bila prejšnji teden konferenca, na kateri so razni strokovnjaki pretresali načrt novega zakona o bolnišnicah. V zvezi s tem zakonom, ki bo v kratkem izdan, rešujejo sedaj na Hrvatskem tudi vprašanje staza in specializacije.

Prisilno delo za nepravilnost v službi. Ustaško disciplinsko sodišče je objavilo v hrvatskem časopisu sporočilo, da je svojega člana Vladimirja Glogovska poslalo na prisilno delo, ker je zlorabil položaj, ki mu ga je zaupala organizacija. Razen tega je Glogovšek tudi za vedno izključen iz organizacije.

Imenovanje okrajnih glavarjev. Za okrajne glavarje so imenovani: Za okrajno glavarstvo Višegrad nadporočnik Rudolf Kokot, za Rogatico nadporočnik Marko Vrkljan, za Fočo nadporočnik Bogdanović Delko, za Srebenico Mustafa Rustanbegović, za Vlasenico ustaški oficir Zvaenel Boban, za Pračo Muhamed Tanović in za Rfael Smajlović Mehmed Alija.

Naredba o draginskih razredih posameznih mest. Po najnovejši zakonski naredbi spadajo v prvi draginski razred na Hrvatskem sledeča mesta: Glavno mesto Zagreb z vsem mestnim področjem in ostala mesta, v katerih so sedeži velikih žup, zatem pa še mesta Metković, Makarska, Omiš, Brač, Hvar, Senj, Novi, Karlobag, Crikvenica in Zemun.

Ministrstvo za korporacije je v sporazumu z ostalimi v postev prihajajočimi ministri izdelalo zakonsko naredbo, s katero je zvišalo podpore vsem družinam padlih vojakov, kakor tudi vsem družinam, katerih redniki so pokršteni na vojaške vaje. Podpore dobe tudi otroci.

Bodočnost hrvatskih rodov. Poglavnik je oni dan sprejel vse funkcionarje ustaške mladinske organizacije ter jim je v svojem govoru poudarjal, da temelji bodočnost hrvatskih rodov izključno na hrvatski ustaški mladini.

Zdravstveno zavarovanje državnih uslužbencev. Hrvatska vlada je pripravila zakonsko odredbo o zdravstvenem zavarovanju vseh državnih uslužbencev na Hrvatskem. Državni uradniki bodo morali plačevati za svojo zdravstveno zaščito največ 4% vseh svojih prejemkov.

Prodaja in dobava sukanca

Nadaljujoč okrožnice, ki jih je izdal Visoki komisariat, se v svrhu ureditve dobav sukanca, na kratko povzamemo sledeči predpisi:

1. Dobavo omenjenih racioniranih predmetov industrijskim, obrtnim in trgovskim tvrdkam, naj vrši industrija neposredno.

2. Trgovinsko industrijska zbornica naj trgovcem na drobno izdaja samo »bone za dvig« v so-razmerju z odrezki (abecednimi črkami), odvzetimi občinstvu; s temi boni naj si trgovci nabavljajo sukanec pri industriji.

3. Pokrajinske industrijske in obrtniške organizacije kot pooblaščenke Fašistične industrijske konfederacije naj izdajajo industrijskim in obrtnim tvrdkam, ki jih zastopajo, »oddajne naročilnice«, s katerimi si bodo oskrbeli nabavo sukanca pri industriji in trgovini. Oddajne naročilnice naj vidira Trg. ind. zbornica. Če se s temi naročilnicami vrši dvig pri trgovini, naj jih trgovci v svrhu lastne nabave predlagajo naravnost izdelovalcem, ne da bi jih Trgovinska industrijska zbornica morala prej izpreminjati v bone za dvig ali v nabavne bone.

4. Pri dobavah skupnim gospodinjstvom sploh (raznim ustanovam, bolnišnicam, gostilnam), ter pri dobavah za napravo ali popravilo obrednih oblačil za župnike in rektorje naj Trg. ind. zbornica po najstrožjih kriterijih presoja tozadevne prošnje in zlasti kar se tiče skupnih gospodinjstev, naj se

upoštevajo dejansko število oseb in se skupnemu gospodinjstvu nakaže tisto količino racioniranih predmetov, ki bi šla skupaj v četrtletju, članom skupnega gospodinjstva, če bi imeli oblačilne nakaznice.

Ko se to ugotovi, naj Trg. ind. zbornica predloži prošnje opremljene z zbranimi podatki Državni fašistični industrijski konfederaciji (Urad T. A.) v Rimu, ki bo poskrbela za to, da pristojne pokrajinske organizacije izdajo prošilec odgovarjajoče oddajne naročilnice.

5. Kar se tiče priskrbe sukanca ustanovam, edinicam in uradom, ki spadajo v področje vojnega ministrstva, mornarice, zrakoplovstva, Italijanske Afrike, finančnega ministrstva, ministrstva za promet M. V. S. N. in ženskim šolam za pouk gojenk, se je treba držati določil, ki so bila že izdana.

6. Z ozirom na poseben sistem razdeljevanja in nadzorovanja za sukanec, po katerem izdelovalci lahko oddajo omejene izdelke ali na osnovi bonov za dvig, ki jih trg. ind. zbornica izdaja trgovcem na drobno, ali pa na osnovi oddajnih naročilnic, ki jih raznim ustanovam, šolam, skupnim gospodinjstvom itd. izdajajo Pokrajinske industrijske in obrtniške organizacije, se izdelovalci sukanca sproščajo dolžnosti, da bi se morali držati določil okrožnice Vis. komisariata z dne 16. 12. 41-VIII-No. 4776-166, v kolikor se to tiče prijave kupoprodajnih pogodb in posilk.

Disciplina v potrošnji

Enoten menu. Na zadnji seji koordinacijskega odbora so obravnavali tudi vprašanje uvedbe enotnega menija za večerno jed v soboto in nedeljo v javnih obratih. S to uvedbo nameravajo oblastva zatreti prekomerno potrošnjo onih, ki imajo na razpolago večja denarna sredstva. Pojavila se je namreč navada, da so ljudje večerjali v sobotah in jedli v nedeljah v javnih lokalih, da bi tako prihranili svoje obroke racioniranih in kontingentiranih živil. Sedaj je tudi ta način obhoda oblastvenih odredb izključen. Kdor ima v mestih opraviti, ni v mestih v soboto zvečer ali v nedeljo in to ne prizadeva kroga oseb, ki morajo poslovno potovati.

Izvoz povrtine in južnega sadja. Na sestanku izvoznikov povrtin in južnega sadja je bilo povedano, da se morajo vsi izvozniki vpisati v register izvoznikov in bodo samo registrirane tvrdke mogle izvažati. Na sestanku so obravnavali tudi vprašanje cen.

Duplikat živilske karte. Prefekti morejo kot predsedniki pokrajinskih korporacijskih svetov pooblastiti župane občin za izdajo novih živilskih

kart onim, ki so jih ali izgubili ali so jim bile uničene pri požarih itd. Kdor hoče dobiti novo živilsko karto, mora vložiti na občino pisмено prošnjo iz katere mora biti razvidno, v kakšnih okoliščinah je bila uničena ali je izgubil karto. V primeru kraje mora prošnja vsebovati tudi prijavo interesenta. Prošnja mora biti vedno priložena izjava policijskih oblastev, da je bila karta ukradena ali bila uničena pri požaru itd. Ni pa dovoljeno izdajati oblačilnih kart v primeru izgube.

Disciplina cen. Oblastva so izdala ponoven oklic glede discipline cen, v katerem opozarjajo na tozadevna zakonska določila in dajejo navodila za zadržanje tako podrejenih oblastev kot trgovcev in potrošnikov. Predvsem opozarjajo, da se cene ne smejo dvigniti, tudi ne v primerih, kadar gre za uvoženo blago. Nadalje producenti in trgovci ne smejo spreminjati kakovosti blaga brez odgovarjajočih izprememb v cenah. Izprememba na slabše je za kupca tudi, kadar se spremenijo običajni plačilni pogoji, odlog plačil, zavoji itd. Industriji in veletrgovci, morajo vedno obveščati pokrajinski korporacijski svet o izpremembah svojih cenikov.

Gospodarstvo

Prodaja starih preprog omejena

V raznih listih je bila priobčena vest, da trgovci lahko prodajajo stare preproge brez odvzema nakazničnih odrezkov. Ta vest je brez poudarka in služi očitno zasebnim špekulacijskim nameram. Treba je odrediti utinkovito nadzorstvo, da se prepreči obžalovanja vredne zlorabe.

Opozorja se na to, da zakonska določila predvidevajo prosto prodajo samo pri ponošenih oblekah in se to z omejitvijo na tvrdke, ki imajo dovoljenje za to od oblastev.

Drobne gospodarske

Zvišanje glavnice v Italiji. »Banca di Santo Spirito« v Rimu namerava zvišati glavnico od 30 na 50 milij. lir. — STET, turinska družba za telefon, namerava zvišati delniško glavnico od 400 na 440 milij. lir.

Proizvajalci lignita so imeli te dni sestanek v Rimu, kateremu je prisostvoval minister za korporacije Ricci.

Enkratna podpora za državne uslužbence v Srbiji. Belgradski ministrski svet je sklenil dati vsem državnim uslužbencem, upokojenecem in invalidom ter beguncem, ki so nastavljeni v državni službi enkratno podporo v višini 800—1200 dinarjev, ta podpora se ravna po tem, ali so rojeni, samej ali imajo otroke. Izredna podpora se izplačuje le onim, ki imajo manj kot 6000 din mesečne plače, in za one, ki nimajo postranskih služb in nobenega premoženja.

Cene za rabljene predmete so v Nemčiji določene tako, da ne smejo presegati 75% cen novih vrst, ki se da primerjati s tem blagom. Vsekakor mora cena odgovarjati zmanjšanju vrednosti radija obrabe. Ti predpisi veljajo tudi za licitacije vseh vrst. Izjemo tvorijo umetniški predmeti ter stare cunje in papir.

Enotna cena pogodba bo uveljavljena za vso industrijo v Nemčiji. V njej je določena tudi odškodnina za delo vajenca prvo leto na 50 mark, drugo na 100, v tretjem in četrtm letu pa na 150 mark. Kasneje bodo enotne učne pogodbe uveljavljene tudi za druge stroke.

Donos, potrošnja in stroški v Angliji. Če vzamemo za podlago zadnje tromesečje 1938 s 100, je narodni dohodek do zadnjega četrtletja 1940 narastel na 109,5, lani v zadnjem četrtletju pa na 112,5, istočasno se je narodna potrošnja zmanjšala od 77 na 69 in 63, dočim so državni izdatki narasli od 19 na 73,5 in 74% (AS).

Razrušene hiše v Franciji. Po uradnih podatkih iz Vichyja je bilo v vojni leta 1940 razrušenih v Franciji 70.000 hiš, 200.000 pa jih je bilo poškodovanih. Za primerom navaja AS, da je bilo med prejšnjo vojno od 1914—1918 razrušenih 375.000 hiš, poškodovanih pa je bilo 570.000.

Inženirji za varčevanje. Občni pooblaščenec za gradbe v Nemčiji, minister dr. Todt je odredil, da se mora vojno stavbarstvo prilagoditi potrebam sedanjega časa. Zato bo treba varčevati z železom pri

gradbenih konstrukcijah. Poleg tega pa bodo postavili posebne inženirje za varčevanje, ki bodo morali skrbeti za to, da se bodo gradbe izvršile z najmanjšimi stroški in izdatki na materialu.

Rudniki Treпча. Znano podjetje Treпча, katerega naprave se nahajajo v južni Srbiji, sedež pa v Londonu, za leto 1941 ne bo predložilo nobenega računskega zaključka. Pri begu ravnateljstva so namreč izgubili aprila meseca lani vse knjige in računske podlage za računske zaključke.

Nova japonska banka za južna ozemlja. V Tokiju je bila ustanovljena nova banka za izkoriščanje južnih ozemelj, ki bo služila predvsem za kontrolno nad finančnimi transakcijami Japonske z zasedenimi ozemlji. Glavnica banke se nahaja v rokah vlade. Delovanje nove banke se bo razvijalo v francoski Indokini, Tajskem, holandski Indiji, na Filipinih in v Burni.

Iz hrvatskega gospodarstva

Hrvatski delavci v Nemčiji so imeli doslej dovoljenje pri povratku jemati s seboj v čekih do 50 mark, sedaj pa je bila ta meja zvišana na 100 mark.

Brezgotovinski promet na Hrvatskem. V brezgotovinskem prometu Poštne hranilnice na Hrvatskem, če gre samo za dobropise, ne pa za izplačila, ni treba več plačati na Hrvatskem nobene takse.

Impeks, Zagreb. Lansko leto je bila ustanovljena v Zagrebu uvozna in izvozna družba Impeks, ki stoji blizu Hrvatski Union banki. Sedaj bo začela ta družba poslovati. Uprava bo zvišala družbino glavnico od 3 na 6 milij. kun.

Hrvatski zavod za kmetijsko politiko. V okviru kmetijskega ministrstva bo ustanovljen poseben zavod za kmetijsko politiko. Ta zavod bo prav za prav nadaljevanje zavoda za proučevanje kmetijskega gospodarstva, ki je doslej obstajal pri Gospodarski slogi.

Nove odredbe za rejo svinj na Hrvatskem. Zajednica za promet z živino in izdelki je izdala navodilo, po katerem smejo v bodoče kupovati prašičke za rejo samo oni, ki imajo lastno koruzo. Zato v bodoče ne bodo dobili prašičev oni gospodarji, ki imajo premalo koruze, pa jo šele potem naknadno zahtevajo. Kmetiskim gospodarjem bodo pustili poleg koruze, potrebne za prebrano ljudi, še koruzo, ki je potrebna za rejo svinj. Meščani pa bodo lahko redili prašiče samo, če imajo koruzo lastnega pridelka.

Hrvatski plačilni promet. Kakor sporoča Hrvatska narodna banka, je sedaj mogoče plačilni promet preko nemške obračunske blagajne v Berlinu s Srbijo, Bolgarijo, Holandijo in Dansko. Da bi se pospešil plačilni promet med Hrvatsko in Srbijo, je bil sklenjen dogovor, po katerem naj bi se izmenjavale kopije plačilnih nalogov, katere je treba poslati v Berlin. Hrvatska državna banka namerava za to priliko porabiti svojo podružnico v Zemunu.

Skrajšan pouk na medicinski fakulteti v Zagrebu. V Zagrebu so izdali zakonsko odredbo, s katero so skrajšali pouk na medicinski fakulteti na zagrebškem vseučilišču. Po tej odredbi traja od sedaj študij medicine v Zagrebu štiri leta. Sluša-telji bodo morali odsedaj vsako leto vpisati namesto dveh polletij po tri tromesečja, v katerih bodo stalna predavanja po 10 tednov. Predklinična izobrazba obsega pet tromesečij, klinika pa sedem. Vpis v prvo tromesečje je tretji teden meseca septembra, v drugo prvi teden meseca janu-
arja, v tretje prvi teden meseca aprila. Naknadne vpise odobrava dekan še 10 dni po rednem vpisu. Izpiti se na medicinski fakulteti polagajo za vsak predmet posebej in so razdeljeni v tri skupine. V prvo spada: fizika, kemija, biologija, anatomija, histologija in embriologija. V drugo: bakteriolo-
gija, patološka anatomija in histologija, patološka fiziologija s farmakologijo in receptiranjem, interna medicina, otroške bolezni, dermatologija in vene-
rologija. V tretjo: kirurgija, ginekologija in po-
rodnništvo, oftalmologija, otorinolaringologija,

psihijatrija in nevrologija, higijena in sodna medicina. Izpiti iz kemije in biologije se lahko polagajo prve tri tedne meseca septembra po končanem tretjem tromesečju, iz fizike pa lahko v teku celega tromesečja.

V Zagrebu bodo kaznovali 4000 oseb, ki niso imele dovolj zatemnjenih oken na stanovanju.

Ustanovitev Hrvatske delavske zveze. (Hrvatski savez radnika). Poglavnik je podpisal zakonsko odredbo o ustanovitvi Hrvatske delavske zveze in pravilnik za njeno izvajanje. Nova delavska zveza, ki je ustanovljena kakor vse ostale stanovske organizacije, v okviru ustaške organizacije, razteza svoje delovanje na vse državno področje. Zvezo sestavljajo: Hrvatska delavska zveza (HRS), zveza grafičnih delavcev in vse podzveze za stroke, ki niso vključene v HRS. Zveza ima za cilj preskrbeti hrvatski državi zveste in zanesljive delavce za celotno izvedbo ustaških načel.

V to svrhu je ustanovljena tudi Hrvatska zveza privatnih nameščencev.

V zarji prvega petka...

Nepozabno je moje doživetje prvega petka v mali gorski vasi. Stoji pa ta vasica sredi prekrasnih smrekovih gozdov, ki so obkroženi z veličastnimi gorskimi stenami...

Ko se je v petek zjutraj pričela služba božja, je bilo v cerkvi slovesno in polno kot v nedeljo. Velika večina vasčanov je prišla; odložili so svoje grehe in slabosti v spovednici in vzeli s seboj mir in čisto srce in Zveličarja. Nisem se mogel načuditi temu nenavadnemu prizoru. Ko sem nato zamisljen stopal po stezi v hrib in sem od zgoraj pogledal nazaj, se mi je videla vasica še vse bolj nenavadna in lepa kot minule dni, ožarjena z nebesko lučjo. Tu je doma še pristni stari, katoliški vaski duh, še ne ometen od nikoli sitega veseljačenja. Tu je življenje preprosto, a tako jasno, vedro, veselo. In v zarji prvega petka se vsak mesec to veselje in sreča in duhovna lepota te gorske vasice obnavljajo.

To prečudno doživetje prvega petka mi često prihaja v spomin, odkar se naša mala, a lepa zemlja obnavlja v vseljudski pobožnosti prvih petkov.

Povsod so ljudje, ki razumejo resen klic k spokornemu zadoščevanju žaljnemu Zveličarju. Tudi v preteklih časih so se kristjani v velikih preskušanjih oklepali obojega najmočnejšega orožja: molitve in pokore.

Hvala Bogu, ob prvih petkih zdaj naše obhajilne mize niso prazne, v mnogih župnijah velika večina faranov prejme ta dan zadostilno sv. obhajilo. Da bi bilo po vseh župnijah tako!

Spet vzhaja zarja prvega petka in vabi k

spravnemu obhajilu vse otroke, vso šolsko mladino, vse fante in dekleta, vse moške in žene, vse, prav vse brez izjeme, in povsod, po vaseh, trgih in mestih.

Kako si lepa in velika, ti mala naša zemlja na ta dan: poveljana v zarji prvega petka!

In Vaša družina...?

Morda ste že zavrgli pismo, ki vam ga je Prezvizišni poslal za mesec december. Ali pa veste, da ni bilo napisano samo za takrat? Za devet mesecev po vrsti vam velja! Ne pozabite zato v teh dneh spet, kar vam je škof polagal na srce:

»Ta pobožnost v pravem duhu in s pravim namenom opravljena bo prinesla mir in blagoslov Vaši družini. Čim več bo takih družin, tem prej bo mir in blagoslov prišel nad težko skušani narod in nad ves človeški rod.«

Vem, da tudi Vi želite, da bi tudi Vaša družina bila topla kot koseček sreče in miru, zato ne pozabite ta petek spet na zadostilno sveto obhajilo vseh Vaših dragih. — Morda pa imate v Vaši hiši še posebne težave — bolnike. Vem, da jim želite vse dobro, zato tudi tem privoščite na prvi petek božjo Tolažbo. Povejte enemu izmed duhovnikov pri fari, pa bo prinesel sveto obhajilo na dom, — da jim skrajša Gospod dni njih trpljenja. Ne pozabite tudi, da so prav za bolnike izšle posebne podobice z navodilom in molitvami za opravljanje pobožnosti devetih prvih hpetkov. Na razpolago so pri pripravljalnem odboru.

Rimsko pismo:

Obisk v vatikanski tiskarni

Za obisk v vatikanski tiskarni je treba dobiti izredno dovoljenje. Pa tudi potem še ne pokažejo vsega. Z dovoljenjem si osmotele tiskarno vatikanskega dnevnika »Osservatore Romano«, ki izhaja že 82. leto, potem vatikansko tiskarno v ožjem pomenu besede (tipografija Vaticana), ne pa tudi III. oddelka njihovega tiskarskega podjetja, kjer se tiskajo rezervatne stvari. Tu sem imajo dostop le poklicane osebe in nihče drugi.

»Osservatore Romano« predstavlja z lastno tiskarno I. oddelka vatikanskega tiskarskega podjetja. Ima čisto svojo, ločeno tiskarno, ki v celoti zaposluje do 50 delavcev. Vstop je iz via di Porta Angelica, ki je sedaj preurejujejo v moderno cesto. Cesta je močno razširjena in so na drugi strani zrasle visoke moderne stavbe, v katerih deloma stanuje tudi vatikansko uradništvo. Takoj pri vhodu v Vatikan nas na desni pozdravi cerkvena sv. Ane, ki je vatikanska župniška cerkev. Zavijemo okrog prvega desnega ogla in po kakih 50 korakih že zaslišimo hrumenje tiskarskega stroja. Tu se tiska vatikanski dnevnik. Tiskarno vodijo salezijanci in sam ravnatelj radevolje razloži, kar obiskovalca zanima.

Tiskarna je moderno urejena in opremljena z novimi stroji. Rotacija lahko iztisne 30.000 izvodov na uro; ko je stran zlomljena, je po štirih minutah že v rotaciji, tako izpopolnjen kalendar in stereotipno imajo. Z veseljem je gledati naglico, s katero prihajajo vlite strani v tiskarski stroj. Za stavek imajo 9 linotipov, kar je polnoma dovolj, ker stavijo le »Osservatore«. Ravnatelj je omenjal težave, kakršne imajo danes vsi tiskarski podjetniki: pomanjkanje papirja, oz. težkoče pri dobavi, potem manjka ene in druge reči, ne najbolj nazadnje tudi zadovoljivega števila naročnikov. Z mednarodnimi zvezami je pač križ v naših časih, »Osservatore« pa je v normalnih časih šel po celnem svetu. Obiskal sem še uradništvo, kjer imajo gospodje zopet svoje radosti in svoje bridkosti, kakor vsako uradništvo dnevnega lista. Toda vsaj ne zebe jih ne; imajo lepo zakurjeno.

Mnogo obsežnejša kakor tiskarna za »Osservatore« je vatikanska tiskarna v ožjem besednem pomenu. Tudi ta je čisto blizu vhoda v Vatikan, vendar poslopuje za sebo. Zaposluje okrog 100 delavcev. Ima 13 linotipov, 3 monotype in 5 tiskarskih strojev, nima pa rotacije, ker je ne potrebuje. Njeno delo je mnogovrstno: tu se tiskajo spisi v več kot 100 jezikih, papeški dekreti, njegove okrožnice in govori; dalje Sv. pismo v raznovrstnih jezikih, in skoraj vse, kar potrebujejo kongregacije. Izredno veliko je ročnega stavka; ročni stavci delajo v dveh obsežnih dvoranah. Dalje se tu tiska organ svete Stolice Acta Apostolicae Sedis, mašne knjige (misali), brevirji, razni drugi molitveniki, podobice, nabozne revije, itd.

Ob mojem obisku so imeli v delu ravno misale v abesinščini, potem nov brevir, ki je že iztiskan še na običajnem starem finem papirju, dalje A. A. S. in pa Sv. pismo nove zaveze: v italijanščini 100.000 izvodov in v polščini 50.000 izvodov. Cena italijanskega izvoda je določena na 2 liri. Poleg tega pa pravkar tiskajo tudi govore sv. očeta v 600.000 izvodih.

S tiskarno je združena tudi knjigovodnica, eeveda samo za domačo uporabo. Imajo tudi poseb-

ni stroj za izdelavo kuvert. Kuverte tudi na debelo prodajajo trgovcem-papirničarjem. S papirjem, kolikor sem mogel opaziti, so dobro založeni. Tiskarna uporablja mnogo specialnih vrst papirja, ki ga dobiva deloma iz Italije, deloma pa tudi iz inozemstva, posebno iz Češke.

V tiskarni so zaposlene samo moške moči.

Poleg te poliglotske tiskarne pa je še III. manjši tiskarski oddelak, določen za rezervatne tiskovine, a tjakaj, kakor rečeno, imajo samo poklicani dostop. Prej je bil poleg tiskarne tudi majhen bulet, ki so ga pa sedaj v vojski uklinili.

Notranjost novih mesarskih tržnic

Ljubljana, 4. februarja.

Zima in mraz sta že dober mesec ustavila vsako zidarsko delo in zato tudi cvetlični paviljon, ki zaključuje stebrišče ob trimostrju, ni mogel zrasti do strehe. Vse delo tako na stebrišču, kakor tudi na tržnišču počiva. Najdalj pa so imeli opravka, tudi še v najhujšem mrazu delavci v notranjosti tržnic samih, kjer so urejali mesarske stojnice, ki so vse zgrajene iz umetnega kamna. Tudi to delo, ki ga seveda mraz ni mogel preprečiti, je sedaj v glavnem končano. Vse štiri tržnice imajo notranjost urejeno že skoraj popolnoma, saj manjkajo le še svetila in nekateri instalcijski predmeti kakor na primer pipe pri vodovodu. Zato so tudi tri tržnice zaprte in zaklenjene in tako varne pred radovednimi obiskovalci. Le četrta, Kresijski naj-

S. Metodija Šušteršič

Še je trepetal v naših dušah odsev božje luči, prižgane na svetli praznik svečnice, še je čutilo srce sveto vdanost Simeonove molitve: »Gospod, sedaj pokliči svojega služabnika v svoj mir,« ko je prav kot dogorela sveča ugasilno življenje naše preblage častite sestre Metodije Šušteršičeve, dolgoletne ravnateljice meščanske šole v Lichtenurnovem zavodu.

Včeraj popoldne ob pol štirih je odšla k svoji ljubi božji Materi, ki jo je na zemlji tako otroško prirčno častila in ljubila. Čudodelna svetinica, njen sveti talisman, njen zaklad tu doli, ji je odprl na široko vrata k Njej, o kateri je znala svojim učencem toliko lepega povedati in jih navdušiti za bogato delavno katoliško življenje. S svetinico Marijo jih je pošiljala, kader za kadrom, trideset let v borbo in vihar življenja.

Oči so ji žarele v svetlem navdušenju, vsa mlada je bila med dekleti, vsa živa in borbena za svete in drage ji ideale: Bog, narod slovenski in delo.

Dvajset let nam je z vso ljubeznijo in visoko razumnostjo vzorno vodila meščansko šolo in se nadvse uspešno udeleževala na didaktičnem in vzgojnem polju. Njeno delo je bilo globoko premišljeno, sistematično zasnovano in vedno življenjsko. O, poznali smo našo dobro sestro Metodijo in poznajo jo mnogi, premnogi doma in izven naše ožje domovine. Bila je izredno močne volje, hitrega duha in širokega obzorja, v zasebnem življenju pa vsa preprosta in skromna. Tiho in skromno je tudi odšla od nas.

Naša preblaga sestra Metodija, radujte in veselite se v Bogu! Mi pa, ki smo Vas poznali, z Vami živeli in delali, vam izrekamo iskreni »Bog povrni vse!« in kličemo »Na svidenje!«

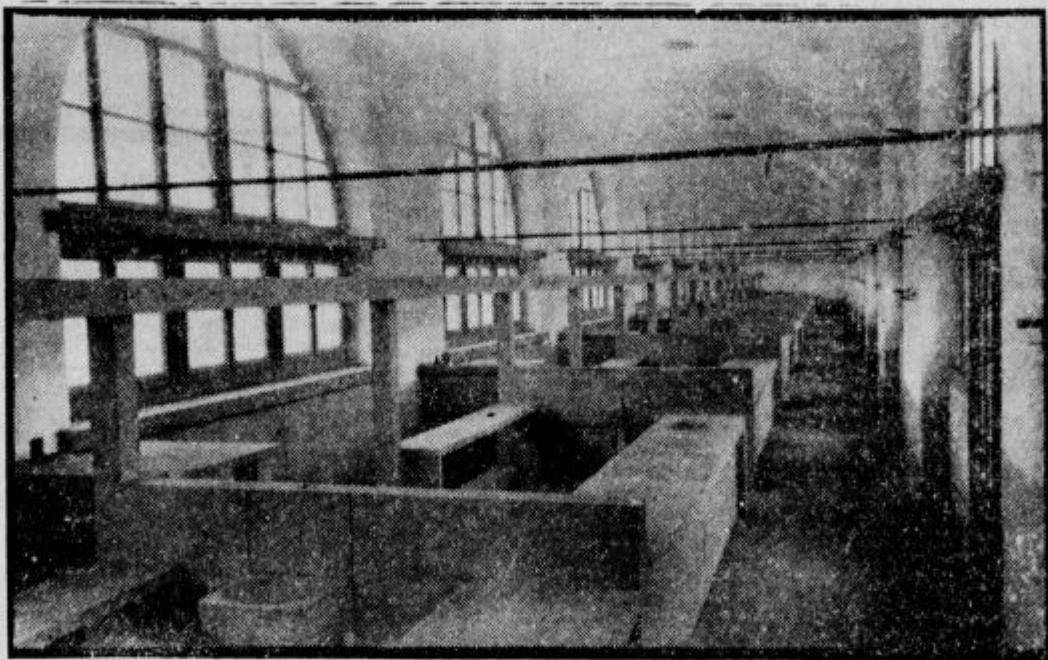
Pogreb bo v četrtek ob 2 popoldne z Vidovdanske ceste 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Vse njene bivše učence in gojenke spremlimo plemenito in vzorno vzgojiteljico na njeni zadnji poti v četrtek ob 2 popoldne. Naj v miru počiva! Za vse, kar je č. sestra dobrega storila, ji bodi Bog plačnik!

Najboljši in najcenejši slovenski tednik je »Domoljub«

bližja tržnica, ki ima devet mesarskih stojnic, je za silo še dostopna čez stebrišče, ki pa je sicer zgrajeno. Kljub temu ne manjka radovednih obiskovalcev.

Saj je tudi zanimiv pogled po dolgi, s križnimi oboki obokani tržnici. Posamezne mesarske prodajalnice namreč niso ločene z medsebojnimi stenami, zato obiskovalec lahko z enim samim pogledom objame vso dolgo tržnico. Pred vsako mesarsko prodajalno so lična vrata, skozi katera bodo prihajale lahko po najkrajši poti brez preiravanja stranke k svojim mesarjem. Takoj za temi vrati vzdolž vse tržnice je skoraj dva metra širok hodnik, dostopen strankam. Vsaka mesarska prodajalnica je zaprta proti hodniku z lično dolgo mizo iz umetnega kamna. Ta bo služila kot pro-

Notranjost novih mesarskih tržnic v Ljubljani

KULTURNI OBZORNIK

Naša knjiga

Pogovor z urednikom pesnikom Severinom Salijem

Naša knjiga je prišla z novim programom za leta 1942 ter s tem stopa v tretje leto svojega dosedanjega izhajanja, ki pa je nadaljevanje prejšnjih zbirk založnice. Spremenila je samo zunanjo obliko ter na mesto prejšnje razdelitve v leposlovna, ljudska, domača in tuja dela povežala vse v enotnost ter skušala nuditi vsakemu nekaj. Tako je v zadnjih dveh letih dala nekaj velikih oddelkov, kakor je Kossakove Križarska vojska, največja epopeja iz tega razburkanega in razdvojenega časa, ter Hichensov Alahov vrt, ali Vambrechtsamerjeve Celjske grofe, pa tudi domače avtorje kakor Jalna in Bevka. Tudi Papi-nijeve Priče trpljenja Gospodovega in Waggerlova lepa idila Leto Gospodovo sta našla mesto v tej zbirki, h katerim naj bi se pridružile tudi ljudske povesti Lee Faturjeve kot čtivo za široke plasti. Sedaj pa je napravljen načrt za letošnje leto, ki obeta nekaj velikih del, pomembnih v književnostih, iz katerih so prevedena, pa tudi med nami samimi, v kolikor bodo izvirna dela naših pisateljev. Ob tej priliki sem se obrnil na urednika Naše knjige, pesnika Severina Salija, da predstavi našim bralcem dela, ki so dana na program prvega polletja ter izda tudi kaj iz programa nadaljnje serije.

»Kako ste izbirali dela za prvo polovico letnika in zakaj ste določili ta dva avtorja, ki pred-

stavljata letošnji program, Majočehija in Budaka, ter ali bi lahko širše predstavil njuna dela?«

»Vprašan si mi staviš toliko, da ne morem na vse naenkrat odgovoriti. Torej: Kakor si že sam omenil, so prejšnje naše zbirke, v katerih so izhajale leposlovne, mladinske, poučne in znanstvene knjige, zdaj združene v eno samo zbirko, zato moramo pri sestavi sedanjega programa misliti na to, da s kvalitativno leposlovno, pa tudi drugačnimi deli obdržimo visoko raven lepe knjige, pa obenem čim bolj zadovoljimo okusu in potrebi čitaločega občinstva, ki mu je, kakor vidimo, danes knjiga še posebno zaželena in draga. Tako smo v letošnji program uvrstili kot prvo knjigo znamenito delo zdravnika Majočehija »Kirurgovo življenje«. Ta knjiga, ki upravičeno žanje svetovno slavo, ni toliko literarna umetnina kot globoka človeška izpoved moža, ki mu je kirurgija, v kateri se je tako visoko dvignil, res pravi življenjski poklic, in presenetljivo odkrivanje človeških ran in bolečin, ki jih zdravnik rešuje v operacijskih dvoranah bolnišnic in porodnišnic. Čitatelj spremlja avtorja-zdravnika od prvih začetkov njegove poti pa vse do danes, ko zavzema mesto primarija v veliki milanski bolnišnici. Njegov priprost, neizmalčen slog ter odkrito realistično opisovanje nam nepoznanih skrivnosti, povzročijo, da je knjiga polna resničnega človeškega življenja z vsem trpljenjem, ki je še posebno danes tako močno, navzlic temu pa polna tudi vere in optimizma.

Naslednji dve knjigi sta prevod velikega Budakovega romana »Ognjišče«. Roman je že v prvem izidu zbudil pri nas živahno zanimanje. Tako je Jože Gregorič o njem obširno poročal v Domu in svetu. Navdušene ocene sta prinesla tudi

Ljubljanska dnevnika »Jutro« in »Slovenec«. Zato smo takrat takoj začeli pripravljati prevod za slovensko izdajo in ga namenili za zbirko »Naša knjiga«. Če bo izšel šele sedaj z zakasnitvijo, mislim, da nikogar ne moti, kajli ne izdajamo pisatelja, temveč njegovo delo, ki je nedvomno tako, da zasluži slovenski prevod, kajli v originalu ga le težko kdo čita, ker je večinoma pisan v liškem narečju. Mislim pa, da je tudi pravilno, da se v prevodih seznanimo s hrvaškimi literarnimi stvaritvami, kakor bomo tudi skušali izdati ob času tudi kakšno večje in kvalitetno srbsko delo.

Da je ta roman liške grude in vasi epska umetnina velikih razsežnosti, naj citiram nekaj besed res zanesljivega in najboljšega hrvaškega kritika Marakovića, ki pravi: »Vsaka oseba v tem romanu je do potankosti izdelana in nam ostane za vedno v zavesti. Analiza kmetov, mojstrsko subtilna, kaže, kako bogate so nianse človeške duše tudi tam, kjer se po zunanosti in izobrazbi komaj v čem razlikujejo. Pisatelj jemlje svoje snov iz življenja, vse, kar opisuje, se je res zgodilo. Dinamizem življenjske prepričljivosti je v tem romanu dosegel vrhunec. »Ognjišče« predstavlja vrednoto, kakršne ni daleč naokoli ne prostorno, ne časovno. In kar je še posebna vrlina, ni bil napisan iz kakšne stanovske ali ideološke potrebe. — Pater Stanko Petrov pa piše v »Novi reviji«:

»Idejna, duhovna, etična in človečanska pomenbost Kmetov ostaja daleč za Ognjiščem, tako daleč, da ju ne moremo niti primerjati. Kaj takega se ne piše in ne bere vsak dan. Avtor nam v zgodbi Ognjišča kot skozi umetniško brušeno prizmo čara umetniško doživljeno bujno življenje,

Kristusova zgodovina

Giovanni Papini

18. Gora

(Konec.)

Jezus ni nikoli pokazal, da občuduje razum, ki vsebuje le poznavanje pojmov in pojmovanje izrazov. Cisti sistematiki, solisti preiskovalci prirode, knjigozrci bi v njegovih očeh ne našli milosti. A razum in duševna moč, s katero pojmujejo znamenja bodočnosti in smisel simbolov — razsvetljeni in preroški razum: ljubko osvajanje resnice — je bil tudi v njegovih očeh dar, in večkrat je položil, da so ga tako malo kazali njegovi poslušalci in učenci. Po njegovem je najvišji razum obstajal v spoznanju, da samo razum ne zadostuje da moraš spremeniti vso dušo, da dosežeš srečo. — kajti sreča ni brezmišeln sen, temveč večna mogoča in pri roki —, razum nam mora pomagati pri tej popolni spremembi. Ni mogoče torej povabiti na uživanje božjega kraljstva bedakov in tepcev.

Ubogi v duhu so oni, ki imajo popolno in turobno zavest svojega duševnega siromaštva, ne-popolnosti svoje lastne duše, pčnosti dobrega, ki je v nas vseh. Nprave revščine, v kateri se večina ljudi nahaja. Samo reveži, ki se zavedajo, da so v resnici reveži, trpe radi svoje revščine, in ker trpe, si prizadevajo, da bi se je znebili. Drugačni in koliko drugačni so od napačnežev, ki se smatrajo za bogate na duhu, to je polne in take, ki jim ni treba izpopolnitve, ki so z vsemi v miru, v božji in ljudski milosti, in ne hrepene, da se dvignejo, ker se varajo, da so na višini, a ne bodo nikoli obogateli, ker ne opazijo svoje brez-mejne revščine.

Oni torej, ki priznajo, da so reveži, in bodo trpeli, da dosežejo pravo bogastvo. T. j. popolnost, bodo postali sveti, kakor je Bog svet, in njih bo nebesko kraljestvo; oni pa, ki ne bodo čistili smradu nesnage, ki je nakuničena okrog njih ničurnega častihlepa, ne pojdejo v nebesko kraljestvo.

»Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli.« Zemlja, ki je tu obljubljena, ni izorana njiva in ne država z pozidanimi mesti. V mesitanskem jeziku pomeni »posesti zemljo« biti deležen novega kraljestva. Vojak ki se hojuje za tukajšnje zemljo, mora bit krut. Oni pa, ki se hojuje sam s seboj, da si osvoji novo zemljo in novo kraljestvo, se ne sme vdati leži, ki vodi v zlo, ne krutosti, ki nasprotuje ljubezni. Krotki so oni, ki prenašajo bližino hudobnih, in svojo lastno, pogosto naj-boli nemilo; ne upirajo se zločestim, a jih premagujejo s sladkostjo; ne pobesne radi prvih nasprot-
stev, temveč premagajo notranjega sovražnika z ono tiho vztrajnostjo, ki kaže več duševne sile nego jalova in nevedna silovitost. Podobni so vodi, ki je prijetna za roko in se poda vsem, a nalhno skače, tiho podira in mirno uničuje s potrpežljivostjo let najmočnejše pečene sklade.

dajna miza. Na eni strani bo za to prodajno mizo postavljena močna lesena klada, na kateri bodo eekali meso. To bo razen oken in vrat edina lesena oprema v tržnicih. Na nasprotni strani je za prodajno mizo ob nizki, 1,20 m visoki steni iz umetnega kamna, ki loči vedno prodajalno drugo od druge, vzdani ljud iz umetnega kamna. Nad tem lijakom bo vodovodna pipa tako da bo vsaka prodajalnica imela tekočo vodo ves čas pri roki. Za lijakom in pred stopniščem, ki vodi v klet, je nizka, polici podobna miza, prav tako iz umetnega kamna, na kateri bo imel mesar lahko večje kose mesa. Prav v kotu za leseno klado, kjer bo mesar sekal meso, je kvadratna miza iz umetnega kamna, ki ima zgornjo in spodnjo polico. Mali hodnik ob oknu in ob tej mizi, odkoder vodijo nato stopnice v klet, je smiselno ločen z visoko preklado iz umetnega kamna, ki gre v ravni črti skozi vso tržnico. Na dolžino ene prodajalne podpirata to preklado dva stebra iz umetnega kamna. Preklada bo dobila železne kljube, na kateri bodo mesarji nato obešali večje kose mesa. Najvažnejše pri sedanjih ureditvi mesarskih prodajal je pač dejstvo, da je vse v tržnicah iz kamna. Tlak je kamenit in brušen in vsa druga oprava razen lesene klade je tudi iz kamna. Čiščenje bo zato lahko vedno izredno temeljito in enostavno. Curek vode bo lahko opral prav vse, tako tla, kakor tudi mize in police. Voda pa bo odtekala v zato pripravljeni odtočni kanal v kamenitem tlaku. Tak odtočni kanal ima vsaka prodajalnica. Podoben kanal ima tudi vsaka klet. Smiselna ureditev tržnic se sedaj jasno kaže in bo Ljubljana lahko ponosna, da bo dobila tako higienke in sodobne mesarske tržnice. Prav bi bilo, če bi se tudi zadnja tržnica čimprej dokončno zaprla, da ne bi nepoklicani radovedneži puščali na umetnem kamnu svojih podpisov.

Zberite knjige »Slovenčeve knjižnice«. - Vsaka knjiga broširana le 5 lir, vezane po 11 lir in 20 lir.

ki mu je vrh najvišja plemenitost in dno rafiniranja zloba (Anera-Blažič), vse pa preveča tisti prastari problem: odnos moškega do ženske. Ta problem pa ni samo problem Like in kneta, temveč vsega človeštva. Zato ima Ognjišče splošno človeški pomen.«

Prepričan sem, da bo ta roman tudi pri nas dosegel uspeh, ki ga zasluži kot literarna in življenjska umetnina ter se bo naša prevodna književnost obogatila za delo, kakršnih je malo in so nam po svoji prostornosti in časovni oddaljenosti mnogo bolj odmaknjena. In izbiranje prevodov, ki so res kvalitetni in nam tudi nekaj povedo, je naša prva skrb.

S temi tremi knjigami — Ognjišče izide v 2 zvezkih — bo zaključeno prvo polletje naše knjižne zbirke. Za drugo polletje program še ni dokončen, bo pa prav tako sestavljen iz treh knjig, ki jih bomo kolikor bodo pač razmere dopuščale, izbral izmed domačih in tujih avtorjev. Znamenit imamo v načrtu Jalnovo povest »Ograde«, katere je še nekaj izhajalo v Dom in svetu, pa ji sedaj piše še drugi in tretji del. Obeta se nam pa tudi še ena domača povest, s katero je pisatelj segel v življenje našega podoželja ter skupaj z njegovimi problemi tudi s krasnimi opisi podal lepoto in vrednoto naše vinorodne zemlje. Od prevodov imamo pripravljen roman »Dom kličee«, ki ga je napisal najboljši sodobni češki katoliški pisatelj Jan Cep, in v katerem obravnava večno človekovo vračanje v svoj rodni dom. Ta roman je po svojem silnem pesniškem doživljanju prvovrstna umetnina umetniške in življenjske resničnosti. Od drugih prevodov, ki bi še prišli v poštev, je predvsem veliki Werflow roman »Musa Dage«, kjer je dan pretresljiv opis pokolja in zatiranja malega

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 5. februarja: Agata, devica in mučenica; Genuin in Albin, škof; Domijan, spoznavalec; 26 japonskih mučnikov.

Petek, 6. februarja: Doroteja, devica in mučenica; Tit škof; Amand, škof; Gvarin, škof; Silvan, škof in mučenec — 1. petek.

Novi grobovi

† Dr. Vladimir Foerster, višji sodni svetnik v pokoju, je umrl v Ljubljani ter bo pokopan v četrtek, dne 5. t. m. ob 4 popoldne. Rajnikovo truplo leži v kapelici sv. Jožeta na Zalah. Mir in pokoj njegovi duši! Zaljubljeni Foersterjevi družini ob tej izgubi izrekamo svoje sožalje.

† Božič Bogoljub, dijak IV. letnika učiteljskega v Ljubljani, je dne 4. t. m. nenadno odšel v večnost. Se v terek je skupaj s svojimi tovariši in sošolci skupno preživljal šolske ure, v sredo pa ga je smrt iztrgala iz njihove srede. — Mlademu dijaku, ki je tako nenadno moral dati slovo življenju, naj sveti večna luč! Njegovim svojcem izrekamo svoje sožalje. — Pogreb bo danes ob pol 6 iz Zal. kapela sv. Kristofa.

† Jaklič Ernest, trgovec v Črnomlju, je izdihnil ter je bil pokopan v sredo, dne 4. t. m. popoldne v Črnomlju. Blag mu spomin! Njegovi zaljubljeni družini naše sožitje.

† Lehen Jakob, ugledni posestnik v Dravljah pri Ljubljani, je v 84. letu svojega življenja dokončal svoj tek. Njegov pogreb bo v četrtek ob treh popoldne izpred hiše žalosti v Knežovi ulici 29, na dravelsko pokopališče. Naj počiva v Bogu! Njegovim svojcem naše sožitje.

† Pavla Schubert je po hudem trpljenju izdihnila svojo blago dušo. Pogreb bo v četrtek ob pol petih popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah. Naj počiva v Gospodu! Njegovim svojcem izrekamo svoje sožitje.

† Franc Klemenčič, ugledni posestnik v Novem mestu, je umrl tik pred svojo zlato poroko, ki jo je hotel obhajati prihodnjega nedeljo. Bil je pošten mož, ki je vse svoje otroke lepo vzgojil in preskrbel. Mir in pokoj njegovi duši. Njegovim svojcem, ki za njim žalujejo, izrekamo svoje sožitje.

Narazveselje vsi obisk v Vaši družini!

Vsak mesec bo gotovo „OBISK“, naš prelepi bogato ilustrirani mesečnik, izhajal 15. v mesecu. Naročnina letno le 40 lir. — Naroča se pri upravi, Ljubljana, Kopitarjeva 6.

Osebnosti

— Poroka. V cerkvi Marijinega rojstva v Cerknici sta v sredo sklenila sv. zakon g. Tone Ponikvar iz znane Tavčljive družine, občinski uradnik, in Ivanka Znidaršič, večletna cerkvena pevka. Mladoporočencema daj Bog srečo!

„PROJA“

VSEM GOSPODINJAM ZNANO IME!

— Registracija obrtnih pravic na Trati, Podgori, Perzanju in Poljanah. Mestno poglavarstvo v Ljubljani poziva vse obrtnike z onega ozemlja Trate, Podgore, Perzanja in Poljan iz občine št. Vid nad Ljubljano, katerega so dne 11. IV. 1941 zasedle nemške okupacijske sile in ki je bilo dodeljeno dne 1. X. 1941 mestni občini Ljubljanski, naj predlože do 7. II. 1942 obrtnemu oddelku mestnega poglavarstva v Ljubljani, Gosposka ulica 15-1, soba 18, v registracijo vse obrtne listine, ki so jim jih izdala nemška okupacijska oblastva za izvrševanje obrta na omenjenem ozemlju.

— Namesto venca za pok. gospo Stiene Lino je daroval učiteljski zbor šole Sostro 124 lir za učitelje-begunce.

armenskega naroda pred svetovno vojno po Turkih, in Dickensova najlepša knjiga »Mala Dorrit«. Od italijanske pisateljice Vivanti imamo pripravljena dva romana, ki bi izšla v eni knjigi: Naja Tripudians in Rešite naše duše. Izmed teh avtorjev, v kolikor bo pač iz razumljivih razlogov mogoče, bomo izbrali 3 ali morda tudi več knjig za drugo polletje.

Da pa ni pri sestavi programa oziroma izdaji knjig odločilna samo založnica, mislim, da je vsakomur umljivo, skušamo pa dati v okviru, ki nam ga dopušča ta čas, naročnikom v roke knjige, ki jim bodo s svojo vsebino bogatili duha, pa prinašale tudi tisto blagodejno razvedrilo, ki ga knjiga daje na najlepši in tudi najlažji način.

»Kakšen pa je prav za prav način izdajanja te Vaše zbirke?»

»Kakor sem že povedal, smo morali zbirko deliti v dva dela. Prve tri knjige izidejo v februarju, aprilu in juniju in bodo skupaj obsegale 1300 strani dosežanje oblike Naročnina za vse tri je L 84 za broširane in L 107 za v platno vezane izdave. Ta naročnina se lahko plačuje v obrokih po L 14 oziroma L 17 mesečno. To je najnižja naročnina, ki je pri sedanjih silni podražitvi tiskarskega materiala mogoča, tako da bo cena za vse šest knjig skoraj ista kakor v lanskem letniku za štiri. Da predstavila to za založbo veliko žrtev, ni treba posebej poudarjati. Zato mislim, da bo vsak razumel in podprl z naročanjem »Naše knjige« z njenim danes posebno važnim kulturnim poslanstvom.

Ni to samo reklama, temveč v današnjem času je človek vesel vsakega založniškega dela, zato se mi je zdelo potrebno informirati se pri viru o načrtih in odločitvah tako važnega založniškega podjetja, kakor je izdajanje Naše knjige pri Ljudski knjigarni. Prepričani smo namreč, da je danes naša slovenska knjiga še celo potrebna, kakor ni bila nikoli ter da je tudi med občinstvom zanimanje zanj kakor redkokdaj prej. Narod, ki se iz ljubezni zateka k lepi knjigi, kaže svojo plemenitost in svojo voljo k čim večjemu napredku. Lepa knjiga je danes dokument naše ljubezni do samega sebe, do naših zadovoljenj naših estetskih in duhovnih želja.

Nagrade za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil ob rojstvu dvojčkov nagrade temle staršem:

zakoncema Peven Matiji in Jeri iz Gor. Doma 32, občina Škocjan, 800 lir;
zakoncema Pollaku Matevžu in Štefaniji iz Sostrega 31, občina Dobrunje, 600 lir;
zakoncema Ilcu Ivanu in Ceciliji iz Novega mesta — 600 lir;
zakoncema Anžicu Antonu in Jožefi iz Bizovika 83, občina Dobrunje, 600 lir.

Zima na Notranjskem

Cerknica, 3. febr.

Po mrzlih dneh, ko smo pri nas zaznamovali tudi — 25 stopinj, se je vreme malo omililo. Toda samo za dva dni. Spet je zapihalo, v soboto smo imeli — 18 stopinj, v nedeljo pa je začel spet padati sneg in pada kar naprej. Tudi burja nas je obiskala in dela zamete. Mnogi so že v skrbih, ker se niso dovolj založili z drvmi, peči pa so do sedaj tudi že precej porabile. Po mnogih hišah je zamrznil vodovod in po kleteh je začel zmrzovati krompir. Toda po vremenu na Svečnico nam prerokujejo še dolgo in hudo zimo. Prej je namreč kapnilo ob sveči v cerkvi, kakor ob sveči na strehi.

Velika najdišča železne rude v Istri

V nekdanji Avstriji najbolj zapuščena pokrajina Istra je doživela v fašistični Italiji velik gospodarski dvig. Posebno zadnja leta, ko je zavladalo načelo avtarkije, prihajajo na dan podzemna bogastva v Istri, ki jih tam nihče ne bi bil štel. Omenjamo samo bogastvo premoga. Premogokopi v Arsi so največji in najmodernejši v Italiji. Sedaj se je družbi, kateri je poverjeno raziskovanje podzemnih zakladov v Istri, posrečilo, da je odkrila izredno bogata ležišča železne rude »Ilmonite«, ki vsebuje okrog 55% čistega železa. Najdišča so okrog Cavarne ter segajo s svojimi žilami daleč v okolice. Ze dosedanjih rezultatov preiskave so pokazali izredno važnost tega odkritja.

Ljubljana

1 Mesečna rekollekcija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 6. februarja. Začetek točno ob 3 popoldne. Zbirališče v hišni kapelici. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vlnjudo vabljeni. — Vodstvo.

1 Nočne castive presv. Zakramenta vabimo, da se udeležijo danes, v četrtek zvečer, skupne molitvene ure v stolnici, ki se prične ob pol sedmih. Opravila se bo ob 12. uri. Ob sedmih je drugi govor v tridevnični, nato litanije presvete Srca Jezusovega. Može in mladeniči, ne prezrite tega vabila!

1 Članice vnanje Marijine družbe v Lichtenurnu vabimo, da se udeležijo pogreba bivše družbene tajnice S. Metodič Šušteršič. Pogreb bo v četrtek 5. t. m. ob 3 iz mrtvašnice Zvečiča sv. Jožeta, Vidovdanska cesta.

1 Razpis ustanov mesta Ljubljane. — Šest ustanov za učence ali učenke tehnične srednje šole in eno mesto za učence ali učenke delovodske, moške in ženske obrtne šole v Ljubljani je razpisalo ljubljansko mestno poglavarstvo. Vsaka ustanova znaša 380 lir na leto. Pogoji za podelitev ustanov so razvidni iz razpisa na mestni uradni deski in na šolski deski ravnateljstva državne tehnične srednje šole.

1 Reklamacije zaradi nedostavljenih februarjskih živilskih nakaznic bo kartotčni odsek mestnega preskrbovalnega urada sprejemal izključno samo do 10. februarja. Zato naj se vsi, ki morda še niso dobili živilskih kart za mesec februar, čimprej zglašijo v veliki dvorani Mestnega doma v I. nadstropju, kjer bodo takoj opravili, ker ni prav nobenega navala.

1 Za mestne reveže je podaril La letnik trgovske akademije 50 lir v počastitev pok. ge. Marije Malgaj; ga Natalija Wildmann je pa nakazala 100 lir namesto cvetja na krsto ge. Marije Zalokar iz Podre; gradbeni direktor v p. g. inž. Anton Klinar je pa podaril 100 lir namesto cvetja na krsto svojega prijatelja, magistratnega ravnatelja v p. g. Ivana Šeska. — Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Združenje trgovcev opozarja članstvo, da dobiho maksimalni cenik št. 5 v pisarni Združenja trgovcev.

1 »Upniki na plan!«, zabavna komedija na odr franciskanske prosvete v nedeljo, dne 8. februarja ob 3 popoldne. Igra je dobro pripravljena in bo gotovo zadovoljila še tako razvajenega gledalca, ki si želi prijetne zabave in zdravega humorja. Vabimo prav vse, da si igro ogledajo. Zaradi velikega zanimanja pa si preskrbite vstopnice v predprodaji v trgovini A. Štiligoj, Franciskanska ul. 1.

1 Ravnateljstvo Operi prosi, naj se zglašijo vsi statisti, ki so sodelovali v »Aidie« v petek ob 12 v Operi.

1 Veliko zanimanje vlada za prvi koncertni nastop našega novega komornega orkestra, ki bo v ponedeljek 9. t. m. pod umetniškim vodstvom našega violinskega virtuozja Karla Rupla. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani, začetek pa točno ob četrti na 7 zvečer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticе.

1 Violinski koncert. Odlična umetnica, violinska virtuozinja Pina Carmirelli, ki bo koncertirala jutri v petek, dne 6. t. m., ob pol 7 zvečer v veliki filharmonični dvorani, spada med najodličnejše violinistke sedanjega časa. To priznajo vsi kritiki največjih kulturnih centrov, kjer je umetnica doslej nastopala v samostojnih koncertih ali na koncertih s spremljevanjem orkestra. Vse hvali njeno umetniško in virtuosno igro in njeno idealno dovršeno podajanje skladb najrazličnejših avtorjev. Tudi pri nas je navdušila koncertno občinstvo in kritiko, ko je nastopila meseca julija m. l. v veliki filharmonični dvorani. Za svoj jutrišnji koncert ima posebno izbran spored in predvsem opozarjamo na izvedbo prvega stavka velikega violinskega koncerta, ki ga je napisal slavni Čajkovski in pa na Griegov Sonato, ki je bila pri nas še dokaj redkokrat izvajana na violinskih koncertih. Drugi del koncertnega večera obsega krajše virtuosnejše skladbe. Na klavirju bo spremljala umetnica njena stalna spremljevalka pianistka Maria Sala. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticе.

Naročite se na drugo polovico »Slovenčeve knjižnice«, dokler je še čas! Naročnike bomo sprejemali do izida prve knjige druge polovice knjižnice, ki jo je spisal naš znani pisatelj Janez IALEN

včar Marko

Druga polovica »Slovenčeve knjižnice« obsega 12 knjig. — Naročniki dobe vsako po 5 lir to je skupaj 60 lir. • Vsak, kdor je naročen na drugo polovico »Slovenčeve knjižnice« bo lahko dobil 25. knjigo »Slovenčeve knjižnice« »VELIKI BELI MOLK« za 5 lir, dočim bo za vse one, ki niso redni naročniki na »Slovenčeve knjižnice« veljala 20 lir. • Oni pa, ki so se naročili na vso zbirko knjižnice dobe to 25. knjigo zastonj. Ne odlašajte niti dneva, ampak takoj naročite drugo polovico »Slov. knjižnice«!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli. Tyrševa cesta 6, Hočevar. Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Gledališče

Drama: Četrtek, 5., ob 17: »Lepa pustolovščina«. Red Četrtek, Petek, 6., ob 15: »Dom«. Izven. Dijaška predstava. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Sobota, 7., ob 17: »Lepa pustolovščina«. Izven.

Opera. Četrtek, 5., ob 17: »Don Pasquale«. »Rigoletto«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir Premiera. Red Premierski. Petek, 6., ob 15: navzdol. Sobota, 7., ob 17: »Ples v operi« Opera. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Rokodelski oder

Velik uspeh je dosegel »Rokodelski oder« z nad vse zabavno komedijo: »MATURA«. Dejanje poteka na ženski gimnaziji. Različni tipi profesorjev in učenek so podani res prepričevalno. Igra slovi zaradi svoje izvrstne komike in globoke vsebine. Vljudno opozarjamo, da si nabavite vstopnice v predprodaji, ki bo v nedeljo 8. t. m. od 10 do 12 in dve uri pred predstavo. Petarčkova 12, I. nadstropje (društvena pisarna). Pričetek točno ob 5 popoldne!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF
Predstave ob 16. in 18.15, ob nedeljah in predstavi ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30 uri
Himna mladine film zanosnih opojnih lepot in težnja po obvladanju nevarnosti
V sinje višave
Ovet najodličnejših mladih filmskih igralcev: Silvana Jachino, Mario Ferrari, Mario Giannini in Aldo Fiorelli
KINO SLOGA - TEL. 27-30
Zapleteno vprašanje o ljubezni in umoru
Nedolžna ali kriva
S. Francisco, Singapore, Filipini. Havajski otoki! — Frederic March in Jean Bennett
KINO UNION - TEL. 22-21
Mogočna pesem bele pustine. Boj za življenje in ljubezen med ljudmi in živalmi skrajnega severa
v vele- **BASTARD** Singe Has-o, Georg filmu Loesckberg, Hilda Bergstrom. Film odlikovan na mednarodni razstavi v Benetkah!
KINO MATICA - TEL. 22-41

Radio Ljubljana

Četrtek, 5. februarja: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Opera glasba, vmes ob 8 napoved časa — 8.15 Radijska poročila — 12.15 Stanko Avgust igra na harmonika — 12.40 Koncert violončelista G. Selmija — 13 Napoved časa, radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija — 14 Radijska poročila — 14.15 Zandonaijeva glasba pod vodstvom avtorja — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Koncert violinista Jana Slajsa, pri klavirju Ravnik Janko — 17.45 Lahka glasba — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Komorna glasba — 20 Napoved časa, radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.40 Simfonični koncert pod vodstvom Colonne — 21.40 Orkester EIAR-j pod vodstvom D. M. Sijanca: Orkestralna glasba — 22.20 Adamičev jazz — 22.45 Radijska poročila

Poizvedovanja

Najdena je bila pred Gospodarsko zvezo na Tyrševi cesti skoraj nova temnorjava volne na rokavica (desna) in se dobi v upravi »Slovenec«.

Dne 2. februarja sem našel na Dolenjski cesti zlato spominsko uro. (matura 1930) na črnem traku. Dobi se pri Ivanu Miku, Cesta v Mestni log 59.

Ubogi klerški vajenec, ki mu je pred kratkim umrl oče, je izgubil na Svečnico dopolno majhno rdečo denarnico, v kateri je bil bankovec za 100 lir in 20 lir drobiža. Možno je tudi, da jo je izgubil v vozu cestne železnice od šiške do Celovške ceste. Lepo prosi, da bi pošten najditelj oddal denar na naslov: Ferdo Permoser, klerški vajenec pri g. Miheliču, Kavškova 8, Šiška.

Iz Cerknice

Prijateljem knjig! Knjige »Slov. knjižnice« dobite pri Ivanu Turšku. Pri njem pa si za malenkostno odškodnino lahko izposodite najnovejše in najlepše knjige. Opozorite o tem še svoje prijatelje!

S Spodnjega Štajerskega

Pletarsko strokovno šolo v Ptuju bodo zdaj na novo odprli. Kakor naglašajo nemški listi, bo ta šola, ki bo svedela državnega, velikega pomena, ker je doslej v vsej Nemčiji bila samo ena taka šola.

Gasilci ljutomerskega okraja iz vseh združenih občin so se zbrali v Ljutomeru, kjer so pod vodstvom okrožnega vodje Štiligoja zborovali, kako naj se uredi ljutomersko gasilstvo.

Nesreče v Mariboru. V neki mariborski tovarni je delavcu Matiju Bežiču zmečkal prste na roki. — 25 letnemu Jakobu Oplotniku je stroj porabil obe roki ter ju zmečkal — Na cesti je padel 30 letni mariborski gostilničar Mileta ter si zlomil nogo v členku. — 54 letni delavec v fališki elektrarni Lovrenc Kocjančič je padel ter si zlomil nogo v stegnu. — Pri mariborski železniški postaji je železničar Anton Brlek šel čez tire ter pri tem tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo v levem členku.

Požari po nepredvidnosti. V Ptuj je v hiši peka Albrehta Vilijema nastal velik požar — po sami nepredvidnosti. Zaradi mraza je zmrznil vodovod, ki so ga hoteli odvajati. Pri tem pa so tako nerodno ravnali, da se je vnelo podstresje. Nastal je velik požar, ki sta ga prihiteli gasit ptujska in mariborska gasilska četa. Ogenj so sicer omejili, da se ni razširil, toda streha pekove hiše je na le pogorela. — Podoben požar so imeli tudi v Mariboru, kjer je začelo goreti v hiši trgovca Trpina. Tam se je vnelo v prvem nadstropju, kjer je iz štedilnika padel goreč utrinek na tla, ki so se vnela, nakar je nastal požar. Ta ogenj so naglo pogasili.

Napredek Sevnice. Krajevni odsek štajerske domovinske zveze v Sevnici je v novem letu začel z živahnim delom. Tako so bili poleg jezikovnih tečajev v šoli ustanovljeni tudi jezikovni tečajji po tovarnah, kjer se delavstvo lahko uči nemškega jezika. Cestna nabirka 17. in 18. januarja je dosegla velik uspeh. Poleg tega je bil 17. januarja prirejen zabavni večer, ki je vrgel še 300 mark čistega dohodka v korist zimске pomoči. Vsega skupaj so v Sevnici in priključnih krajih nabrali za zimsko pomoč nekaj nad 2000 mark.

Natančno pojasnilo

»Kako to, da vas še nikdar nisem zalotil pri delu?»

»Gospod ravnatelj, zato ne, ker nosite čevlje z gumijastimi podplati.«

»Čitaj in širi »Slovenca!«

DNEVNIK PALČKA **Modrijačka**

Drug za drugim smo brž poskakali iz sodčka. Stresel sem se, se ozrl po svojem fraku in — jo! — ves je bil spet onečujen. Blago je bilo skozi in skozi mokro. Voda je kar v potokih tekla z mene. Sicer pa tudi drugi niso bili nič boljši.

Vsi smo nudili žalosten pogled. Mimo tega smo kar drgetali, ker nas je zebljo.

»Zakuriti bo treba, da bi se posušili,« je nekdo svetoval.

Šest kolegov

»Ne utegnemo,« je dejal očka Bradač, »ne pozabite, da moramo nesti še vse obroče nazaj in popraviti sode, ki smo jih bili razdejali.«

»Res je,« so dejali drugi.

Jaz pa sem rekel:

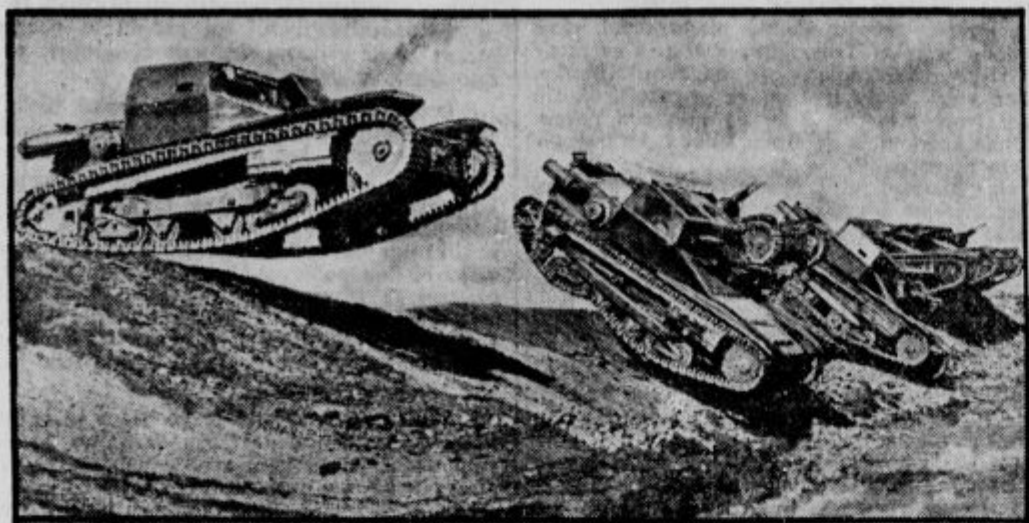
»Saj vendar ni mogoče, ko smo vsi mokri!«

»Kar brž na delo,« je dejal Vseznal, »pa se boste segreli in posušili. Saj je toplo vreme.«

Pohiteli smo nazaj in smo se smejali svoji nerodnosti.

Kmalu so bili vsi sodi popravljeni in postavljeni na svoje mesto. Zadovoljni smo bili s svojim delom in smo veseli odšli domov, da se odpočijemo.

Borbe s tanki

Prodiranje tankov.

Vsak dan čitamo poročila, da je bilo na enem ali drugem bojišču uničenih ali vseh za nadaljno borbo onesposobljenih toliko in toliko tankov, da so jih na drugem mestu zopet zaplenili v velikem številu in takoj porabili za nadaljevanje borbe. Oglejmo si zato malo bližje to najmodernejšo vrsto orožja.

Tanke ima vsaka moderno oborožena vojska. Po številu in opremitvi tega orožja se danes tudi meri udarna sila posameznih vojsk. Zato so tanki zavzeli v vsaki oboroženi sili častna mesta, kar je tudi razumljivo. Saj opravi tank vse to, česar človek ne more, ker je izpostavljen prevelikim nevarnostim. Zato imajo danes vojske posameznih držav že cele oklepne divizije.

Razne vrste tankov.

Posamezne vrste tankov so zelo različne. Imamo majhne oklepne stroje, na drugi strani pa prave orjake. Glede velikosti tankov se vojaški strokovnjaki še do danes niso zedinili. Eni zagovarjajo majhne tanke in trdijo, da je tank samo oklepna pehota in mora zato obdržati tudi vse lastnosti pehote, lahko premakljivost in hitrost. Drugi vojaški strokovnjaki so pa mnenja, da mora biti tank oklepna trdnjava, pred katero se mora zrušiti tudi najbolj utrjen sovražnikov položaj. Zato imajo vsaka večja vojska na razpolago več vrst tankov, od najmanjših do največjih.

V glavnem imamo dane tri vrste tega orožja: lahke, srednje in težke tanke.

Lahki tanki.

Lahki tanki so navadno težki do 10 ton. Oboroženi so z dvema strojnicama. Nekateri imajo namesto dveh strojnic samo eno in poleg nje še top s kalibrom 37 mm. Posadka šteje 2 moža. Oklep tanka je tako debel, da štiti posadko pred streli iz pušk in strojnic in deli razpočenih granat. Po cesti se tak tank lahko pomika s hitrostjo 70 km na uro, po vsakem drugem terenu pa z naglico 50-40 km.

Nekatere vojske imajo na razpolago še manjše tanke s težo do treh ton. Ti tanki so seveda zelo hitri in lahko premakljivi. Ponekod so hoteli izdelati še manjše in lažje ter z njimi docela zamenjati pešca. Poizkusi pa

niso dali zadovoljivih rezultatov. Lahki tanki so pa kljub temu v nekaterih vojskah popolnoma potisnili v ozadje konjenice.

Srednji tanki.

Malo večji tanki tehtajo že 10-30 ton ter imajo 30-40 mm debel jeklen oklep. Oboroženi so z enim ali pa z dvema topovoma s kalibrom 75 mm ali pa z več strojnicami. Njihova hitrost je sicer nekoliko manjša, kakor pri lahkih tankih. Uporabljajo jih za pomoč lahkim tankom pri prebijanju utrjenih položajev. Ta vrsta tankov predstavlja v vsaki vojski udarno skupino vsake oklepne divizije.

Težki tanki.

Vsak nad tridesetonski tank ima oklep debel do 50 mm. Oborožen je z enim ali dvema topovoma in štirimi do petimi strojnicami. Njegova posadka šteje do 12 mož. Razvijajo lahko hitrost 15 do 20 km na uro ter so precej vezani na ceste in trd teren. Nemška vojska je n. pr. pospeševala izdelavo lahkih in srednjih tankov, medtem ko sta se Francija in Anglija zavzemali za težke tanke. V izdelovanju teh vrst orožja so najdalje odšli Rusi s svojimi 52, 70 in celo 120 tonskimi tanki.

Kako izgleda 120 tonski tank?

Razna vojaška poročila z vzhodnega bojišča so dostikrat omenjala, da so nemški oddelki zaplenili večkrat tudi težje ruske tanke, ki so ali običajni v mehki zemlji, ali pa so morali obstati zaradi pomanjkanja pogonskega goriva. Stodvajsetonski tank je res prava jeklena trdnjava ter je tako velik, kakor moderna lokomotiva za brzdovlak. Oborožen je s številnimi strojnicami in 10,5 ali celo 15 centimetskimi topovi. Kolos se pomika naprej s hitrostjo 10-15 km na uro. Če primerjamo njegovo hitrost s hitrostjo 50-70 km na uro, ki jo lahko razvijajo lažje vrste tankov, dobimo vtis borbe velikih gosenc in majhnimi in hitrimi mravljami, ki je dosedaj še vedno končala z zmago mravelj. Težki tanki rabijo tudi velike količine bencina, zaradi svoje obsebnosti in velikosti so pa tudi lahek cilj za protitankovsko topništvo. Zato se te vrste tankov dosedaj še niso najbolj obnesle.

Mali začetek velikega načrta Delna proga čezsaharske železnice gotova

Načrt čezsaharske železnice

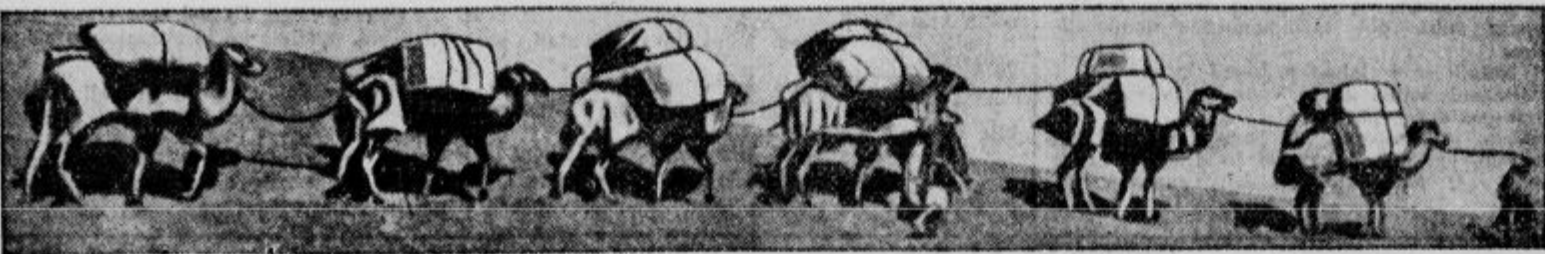
Zaradi dogodkov, ki zdaj pretresajo evropski in afriški svet na bojiščih, sta šli dve kratki novice iz Francije skoraj neopazno mimo. Saj sta na videz skoraj brezpomembni, vendar sta vredni pozornosti glede na boljši bodočnost Evrope. Pred nekaj dnevi se je peljala prva lokomotiva med krajema Bamako in Segou čez novi železniški most čez reko Niger, in čez nekaj dni nato je Berthelot, francoski državni tajnik za promet, izjavil, da bo v prvih dneh decembra odprt tovorni promet na železniški progi: Kenadza-Colomb-Béchar-Oran v Alžiru. To se pravi, da je izdelovljena južna in severna proga Transsaharske železnice, ki je bilo toliko truda za njo.

Dne 15. marca 1941 je maršal Pétain s posebnim zakonom ukazal gradnjo proge in je pri tem določil dobo dveh let za delo. Načrt te železniške proge je bil znan že pol stoletja, vendar se francoska vlada ni nikoli odločila za resno izvršitev, čeprav nam že pogled na zemljevid pove, kako je za Francijo velikega pomena. Ta železniška proga spaja Severno Afriko, ki je od svoje matične države ločena le z ozko progo Sredozemskega morja, s francoski-

mi kolonijami v sredini in na zahodu Afrike. Te kolonije vsebujejo neizčrpna bogastva in niso še skoraj nič izrabljene, vprav zaradi pomanjkanja prometnih žil, kar Francija občuti zlasti zdaj, ko so ji zaradi angleške blokade zaprta vsa pomorska pota. Francozi so v svojo škodo smatrali prej načrt saharske železnice izključno le za vojaške namene, za prevoz svojih črnih čet v Afriki. Dogodki pa so poskrbeli za to, da je ta načrt zdaj brez vojaškega pomena.

Železniška proga bo potekala od sredozemske lake Oran skozi Colomb-Béchar in skozi puščavo Sahara do Timbukta, bo dosegla pri Seguju reko Niger, kjer se bo priključila že obstoječim kolonijanskim železnicam francoske Zahodne Afrike, Srednje Afrike in se bo kasneje zvezala z drugimi železniškimi progami, ki so še v načrtu in ki bodo vodile v Sudan, oziroma v Kongo. V severnem delu pa bodo zveze z maroškimi železnicami. Dolžina proge od Orana do Seguja meri 3000 km, stroški pa bodo dovažali iz svojih srednjafrških kolonij. Za zdaj bodo vozili samo tovorni vlaki, a potnike bodo še nadalje prevzajali z avtomobili. Avtomobilske ceste so že v načrtu, a gradnja je bila v teh časih odložena.

Še pred nekaj leti bi se nam zdela gradnja velike francoske čezsaharske železnice, ki vozi samo po francoskem ozemlju, kot nekaj, kar se tiče samo Francije. Zdaj pa so se časi tako zasukali, da vidimo, da bo to mogočno podjetje koristilo vsej Evropi. Vezala bo Sredozemlje s pokrajinami, kjer je dobiti vsega v izobilju, kar koli potrebujejo evropski narodi iz drugih zemljin. Bregovi reke Niger so bolj rodovitni kot reke Nila in bi mogla Evropa od

Nova železnica bo zamenjala kamele, dosedanje prenašalke blaga v Sahari

Rušilec »T«

Nova vrsta orožja na vzhodnem bojišču

Šele zdaj, ko so bili Nemci že 50 km daleč pred Moskvo, moremo spregovoriti o skrivnem ruskem orožju. To je »rušilec T«, enosedežno ali dvosedežno letalo, ki je oboroženo z več strojnicami in majhnim topom. Poglavitni pomen teh letal pa je, da so obdani z oklepom, ki ga izstrelki protiletalskih topov ne morejo uničiti. »Rušilec T« je zatorej zares pomembno rusko orožje, ki brez dvoma zdrži in zmore več kot navadni bombniki in strmoglavci. Toda, kakor poročajo iz Berlina, se tudi to skrivno rusko orožje ne bo moglo ubraniti novih nemških letal, ki so bila vprav v poslednjih mesecih izdelovljena za nemško armado.

Drugo tako pomembno rusko orožje je tank »P 34«, nekekdna oklepna trdnjava, ki z neznansko silo lomasti po bojiščih in s svojo mogočno težo pomandru vse pod seboj. A tudi ta trdnjava je ranljiva in ima svoje slabe strani.

Orjaško vozilo

Uporaba tega novega orjaškega tanka se je pokazala v novembru in decembru, ko izstrelki nemškega topništva niso mogli prebiti debelih jeklenih oklepov tega voza, toda junštvo nemških čet je bilo kos tudi temu najnovejšemu orožju; ko so nemški vojaki metali v to neznansko vozilo steklenice z bencinom in

ročne granate, so jih večkrat onesposobili za nadaljno borbo.

Kakor je slišati, so Nemci spravili enega teh orjaških voz v Nemčijo, ga ondi v orožarni razstavili in temeljito proučili in hkrati iznašli take vrste izstrelke, ki so kos oklepu tega strašila, kar se je na ruskih bojiščih tudi že uresničilo.

Pripomniti je treba, da boljševiško poveljstvo, ki je vrglo v boj to orjaško orožje, ni dokončalo vse serije tega orožja in je s tem zagrešilo veliko napako, saj je dalo s tem Nemcem možnost za pripravo uspešnega obrambnega orožja.

Brez dvoma pa se bodo boljševiki med prihodnjo pomladansko ofenzivo morali bolj pripraviti, ker jih čakajo velika presenečenja v nemškem orožju. (Ultimate Notizie.)

Znameniti ljudje v anekdotah Voltaire

Voltaireu se je nekoč predstavila čisto neznana oseba z besedami: »Čast mi je pripadati akademiji v Chalonsu, za katero vste tudi Vi, da je hčerka Francoske akademije.« — »Da, gospod, res je hčerka, samo, da o njej nihče nikdar ne govori.«

Sport

Več pozornosti mladinskemu smučanju! Pomen bloških smučí za vzgojo tekmovalskega naraščaja

Zanimivo bi bilo vedeti, kako velik je odstotek mladine, kateri je dano, da teka na smučeh po belih klancih. Čeprav se zdi, da je slovenska mladina v smučem taboru — tak vtis dobiš, če greš na sprehod proti Golovcu ali Celinovemu gradu — vam bo lahko vsak učitelj potrdil, da je precej smučarjev, morda jih je celo polovica, med mlajšimi pa so le sredi posamezniki. Premalo je bilo smučke propagande za mladino, starši sami pa se le redkokdaj zavedajo pomena otroškega smučanja.

Najboljši dokaz za to, da je še vedno malo zanimanja za otroško smučanje, je dejstvo, da v trgovinah z igračami, pa tudi v športnih trgovinah sploh nimajo pravih otroških smučí. Ko smo jih iskali pred božičem, jih tudi kolariji niso imeli. V športnih trgovinah pa smo videli le smučí za 10 letne otroke. Cena samim smučem brez vezí je bila 30 lir, kar je za meščansko ali delavsko družino vsekakor preveč. Dejstvo, da dobiš v trgovinah z igračami najrazličnejše lesene vozičke in konjičke, da pa nimajo navadnih deščic, ki pomenijo za otroke pravo srečo, dokazuje, da ni povpraševanja po otroških smučeh. Verjetno je, da se ljudje boljše večje izdatka, morda pa si tudi niso na jasnem, kdaj naj začnejo otroci smučati.

Nedavno smo videli na nekem ljubljanskem vrtu pravo otroško smučko šolo. Obiskovali so jo štirje otroci, stari tri in pol, štiri in pol, pet in osem let. Na nogah so imeli pristne bloške smučí — dve zakrivljeni deščici s pritrdjenim prstnim

jermentkom. Zvedeli smo, da so plačali za par 15 lir, palice pa so si napravili kar doma. Čeprav je bil zunaj hud mraz, je bilo otrokom videti, da imajo s svojimi pholi veliko veselje. Ka prida še niso znali, nekaj metrov smuke pa so le lahko pokazali. Važno pa je to, da so bili na zraku, da so imeli s svojimi deščicami veselje in — da se jim bo vse življenje poznalo, da so imeli že v zgodnjih letih smučí na nogah.

Kdaj smejo začeti otroci s smučkim športom? Na to vprašanje je znana svetovna pravkinja Chr. Cranz odgovorila, da je dobila prve smučí kot petletna deklica. V splošnem bi lahko rekli, da so predšolska leta za smučanje še brez posebnega pomena. Petletni otroci smejo biti na smučeh le po pol ure na dan. Ko pa hodijo v šolo, so že dovolj močni za spuščanje po lahkih smučiščih. Takim bi morali oskrbeti navadne bloške smučí, da bi se navadili lepega smuka. S tistimi, ki so posebno spretni, bi morali prirejati v najvišjih razredih ljudskih šol otroške smučke tekme. Iz zmagovalcev na takih tekmah bi se morali rekrutirati naraščajni športnih klubov — bodoči juniorski tekmovalci. Če bomo imeli več smisla za otroško smučanje, tedaj smemo pričakovati, da bo z leti prišel čas, ko se ne bomo ponašali le z edinsveno bloško smučko zgodovino, pač pa tudi s tekmovalci. Za to je potrebno dvoje: da se bodo trgovine z igračami založile za prihodnjo sezono z otroškimi smučmi bloškega tipa in da jih bodo starši kupovali rajši kot konjičke in vozičke.

SK Slavija prireja turnir namiznega tenisa

Iz vrst prijateljev male žogice smo zvedeli, da bodo imeli konec tega tedna turnir na Kodeljevem. Priredila ga bo Slavija. Na sporedu bodo tekme moštev, parov in poedincev. Začetek turnirja bo v soboto popoldne.

Šport v kratkem

Kako je s Sonjo Henie? Pred tednom je belgrajski radio sporočil, da je slavna drsalka umrla. Dodal je, da je novica nepotrjena. Ko smo med tednom pregledovali inozemske športne rubrike, nismo zasledili o prikupni Sonji nobenih poročil. Tako smo se prepričali, da je šlo za pomoto, še bolj verjetno pa za ponesrečeno — filmsko reklamo. Znamenita norveška drsalka je namreč že več let pri filmu.

O Maksu Schmelingu čitamo, da je bil na Kreti ranjen in da se ne bo več udeleževal med prvaki boksarske arene. Ko bo okreval, bo nastopal kot boksarski sodnik, boksar pa bo le še za razvedrilo vojakom.

V Rimu so priredili včeraj velik tek čez drn in strn. Proga je bila dolga 7.500 m. Tek se je udeležilo 194 tekačev, med katerimi je zmagal Ascaro Fabini iz Florence v času 37 min. 32,2 sekunde. Drugi je bil Lino Pavesi, ki je zaostal za pet metrov.

41.500.000 lir vstopnine so pobrali lansko leto italijanski nogometni klubi na svojih tekmah. Kakor v drugih državah, tako je tudi v Italiji nogomet najpriljubljenejši in obenem tudi najpridobitnejši šport.

Marta Musilek, nemška pravkinja v umetnem drsanju, se bo udeležila mednarodnih drsalnih tekem, katere prirejajo Danci 7. in 8. februarja v Kopenhagnu.

V Montevideu nadaljujejo z nogometnim turnirjem za prvenstvo Južne Amerike. Moštvo Urugvajcev je doseglo visoko zmago nad reprezentanco Ekvadorja, katero je porazilo s 7:0. Že v prvem polčasu so nasuli nasprotniku šest žog v mrežo. Srečanje med Perujem in Paragvajem je končalo z 1:1.

Umetniške nagrade v Breslavi. Medtem ko se profesionalni boksaarji borijo za denarne nagrade, ki znašajo pri malomeščanskih tekmah le nekaj stotakov, pri tekmah za svetovno prvenstvo pa se

tod prejemati vsako leto po 300.000 ton bombazna. Isto pa je glede na oljate sadeže, kakao, kavu in druge tropske proizvode.

vzpenjajo do milijonskih vsot, tekmujejo amaterji le za spominke nagrade. V naknadnih poročilih za evropsko amatersko prvenstvo čitamo, da so prejeli zmagovalci lepe umetniške nagrade, katere so jim podarili vodilni nemški državni funkcionarji. Italijani so dobili dragoceni srebrni pokal Führerja, prvo nemško moštvo je dobilo jantarev pokal, okovan s srebrom, drugo moštvo pa leseno plastiko. Tudi posamezni zmagovalci so dobili v Breslavi umetniška spominška darila.

Misko Zebić, hrvatski voditelj športa in telesne vzgoje, je odpotoval na Stajersko, kjer si bo ogledal smučke tečaje Hitlerjeve mladine.

Dve smučki prireditvi na Hrvaškem. Na po-bočjih Velikega dola nad Rudami so priredili Hrvati državno prvenstvo v slalomu. Zmagal je Ivo Škerl (Hašk) s časi 1:07,0 in 1:00,3, ki je postal državni prvak za leto 1942 v slalomu in alpski kombinaciji. — Ustaška mladina v Varazdinu pa je tekmovala v smučem teku na 10 kilometrov. Prvi je bil 18letni Miletič s časom 40:05,0.

6000 novih šolskih igrišč bodo uredili Francozi. Potrebni krediti za ta igrišča so že odobreni. Na sam Pariz bo odpadlo 38 športnih igrišč za šolsko mladino.

Slovenska smučka literatura. Smučanje ni le naš najpopularnejši šport, temveč se istočasno ponaša tudi z obširno domačo literaturo. V slovenščini so izšle sledeče knjige in brošure za smučarje: Badjura Rudolf: Smučar. Smučka teorija in praksa za začetnike in izvežbane (68 str.); Badjura Rudolf: Smučka terminologija, 1921, 20 strani; Kodran Jože: Smučarski ABC, 1933, 35 str.; Kump Robert: Smučanje, 1931, 96 str.; Kump Robert: Ski, 1936, 139 str.; Režek Boris: Sneg in smučí, Tehnika mazanja smučí, 1933, 61 str.; Tauber Karel: Smučke in smučanje (srbohrvatsko), 1933, 137 str.; Ulaga Drago: Smučarska gimnastika, 1934, 32. str.

O Sörensenovi, novi danski plavalni zvezdi, smo poročali, da ji je dala Ragnhild pošteno lek-cijo. Verjetneje pa je, da ne zadene krivda toliko mlade deklice kot neučakane časnike, ki so pisali o njeni bodočnosti. Namesto da bi omajala slavo Ragnhilde, jo je ta v plavalnem bazenu naravnost povozila, pred Sörensenovo pa so prispela na cilj še tri deklice, ki so bile vsaka-kor hitrejšje. Kljub vsemu pa so časi, katere je dosegla »poražena« Sörensenova, prav dobri. Na 100 yrdov je plavala 1:02,5, na 100 m pa 1:10,9. Marsikatera državna pravkinja bi si obizlala vseh pet prstov, če bi dosegla čase v kot postavljene Sörensenove.

Smučke tekme so v tej zimi že prava redkost. Le tu pa tam čitamo kaj zanimivega o večjih prireditvah v svetu. Najagilnejši so bržkone Švedi. Nedavno so tekmovali kar na treh krajih. V Boforsu je teklo 48 smučarjev na 20 km. Prvi je bil Nils Oestensson s časom 1:29,32. Na enako dolgi progi so tekmovali tudi v Kramforsu. Zmagal je Karel Paklin v času 1:22,09. — V Mori pa, kjer so tekli na 30 km, je prispeval prvi na cilj Martti Karlsson in dosegel čas 2:23,41. Znani Martin Matsbo je bil peti.

Madžarski kegljari so premagali v Budimpešti gostujoče Nemce. Med Madžari je bil najuspešnejši Murar, ki je porušil 863 polen, med Nemci pa je imel najrečnejšo roko Kiesewetter (861 polen).

Francesco Perri:

53

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič

Ob teh besedah se je Mikol odtrgala od sina, pokazala s prstom na nagrobnik, ki ga je postavil Jakob, in rekla:

»Poglej, na tem mestu, kjer se dviga zdaj kup skal, je umrla Rahela, ko je rodila sina. Rečem ti, da je bila erečnejša kakor jaz. Ona vsaj ni videla, da bi se ji odzujala lastna kri in da bi sin molil tuje bogove.«

Se enkrat so ji solze zalile oči in ji v debelih kapljah teklo po licu.

Marku je bilo tako tesno ob tem prizoru, da ga je kar davilo. Kar je predlagala mati, je pomenilo sramoto in gotovo pogubo. Tudi če bi se odločil, da bi se odpovedal rimskemu državljanstvu, in šel z njo, ne bi dosegel drugega, ko da bi razjezil Pilata, ki bi pospešil z nastopom proti roparjem. Ubil bi ga in zajeli z materjo vred v onih gorah. Tako ne bi dosegel drugega, ko da bi bil omadeževan z izdajstvom in da bi za vedno izgubil Varilijo.

»Mati! ti je rekel ter stopil spet bliže in jo ljubeče prijel za roke, »poslušaj ti moj svet! Še danes srdem v Cezarejo ob morju in bom govoril s Pilatom. Zate in za vso tolopo dosežem popolno pomiloščenje. Poslušaj me. Če mi upravičilo ne ugoditi tega, kar ti obljubljam, potem pojdem s teboj.«

»In zakaj bi šel z menoj,« je odgovorila Mikol obupana, »če ne ljubiš mojega Boga? Mesija, ki pride, te bo izločil kakor lujliko od pšenice in te bo pometel kakor veter prah. O, ein, ein moje

bolečine, bolje bi bilo, ako te ne bi bila več erečala na zemlji. Kaj mi zdaj pomaga? Kakor najlepšemu sinov Davidovih sem ti dala ime Adonij, da bi bil tvoj Bog Jehova. S svetom svoje krvi sem te hranila, dan za dnevom sem prisluškovala v sebi utripanju tvojega življenja, kakor poslušala klic pomladi, a zdaj nisi več moj, ne boš nikdar več moj.«

Prsi so se ji dvigale, ko je med govorjenjem silovito ihtela.

»Mama,« je rekel tudi Mark, »imej usmiljenje z menoj! Veš, jaz ljubim neko žensko in ona me tudi ljubi. Brez nje ne bi mogel več živeti. Edino upanje, da jo dobim, je odvisno od tega, kako opravičim svojo vojaško dolžnost...«

Mikol ga ni poslušala do konca. Ko je izvedela, da je druga ženska, tujka, prešla v sinovo življenje, ji je bilo, kakor bi jo picila kača. Sklonila se je k tlom, pobrala lok in obupano dvignila roke proti goram:

»O, Najvišji, kaznoval si me, ker sem ljubila nevernika, in me še kaznuješ!«

Spet se je približala nato sinu, ga vnovič objela, ga dolgo gledala v obraz, kakor bi si ga hotela vtisniti v spomin, nato je odhitela k svojemu konju, se pognala nanj, se oprijela grive in ga vzpodbodila v dir proti ekalovitemu okraju, odkoder je bila prišla, in je v trenutku izginila za gozdičem divjih oljk.

Marko je poskusil, da bi jo dotekel, in jo je klical in iztegal roke. Ko pa je videl, da je izginila v goščavi, se je vrnil k Rahelinemu grobu. Sedel je nanj in kakor blazen strmел v praznino...

9.

Predramil ga je topot Trikongijevega konja. Narednik krdela je videl Eleazarjevega odposlanca priti in oditi, a ker se Marko tudi po nje-

govem odhodu le ni prikazal, je sumil, da se je moralo zgoditi kaj posebnega. Zato se je odločil in kar na lastno pest odjahal k poveljniku. Sedel je, ko ga je našel, in prepadeno gledal, čelada pa je bila v travi. Nedaleč od njega se je konj mirno pasel in vlekel po travi za seboj vaje.

»Oprost, gospod, da se nisem držal tvoje odredbe,« je rekel Trikongius, »bal sem se zate.«

»Hvala, Trikongius,« je odgovoril Marko, »dober vojak si in te bom že priporočil Panzu zaradi tvoje zvestobe. Zdaj pa prevzemi poveljstvo nad krdelom in se vrni z njim v Jeruzalem.«

»In ti, gospod?«

»Jaz ostanem tukaj. Nisem še končal pogajanj z Eleazarjevim odposlancem in moram še čakati na neke nove predloge.«

Trikongij se je obraz kljubujoče zavlekel. »Gospod, ne morem te pustiti samega. Tudi jaz s četo ostanem.«

»Ukazujem ti in poslušati moraš,« je odvrnil Marko ostro.

Narednik je iztegnil roko

»Pa mi vsaj daj ukaz pred krdelom, gospod, in povej mi, kaj naj sporočim tribunu Sisiniju Panzu.«

Marko je poveznil na glavo čelado, ki mu jo je Trikongius pobral, zajahal in odjezdil k vojakom, kjer je vprico vseh izročil poveljstvo naredniku in ostal sam pod oljkami, dokler ni izginilo krdelo za betlehemskimi hišami. Potem je nategnil vajeti, vzpodbodil konja in se v divjem diru pognal proti Terebinski dolini.

Sam ni vedel, kam gre. Bil je tako zmeden in razburjen, da se je čutil kar olajšanega, ko je tako jeznil po stezah med vinogradi in mu je vel v obraz veter, ki je pihal iz pušave. Pripognjen na vrat konju, ki je peneč se hrzal, s posušenimi vajetimi in s silovito stisnjenimi nogami

je kar čisto napor in drget živali ter mu je bilo, ko da se je pognal iz svoje bridkosti kot kamen iz prače.

Pastirji in viničarji so se ob pogledu na rimskega častnika, ki je sam v diru jezdit preko pokrajine, ustavljali ob ogradah ali prihajali iz koč in prestrašeni ugibali, kaj naj bi to pomenilo. Morda se je prikazal v gorah že Mesija, pa da zato Rimljani bežijo.

Drugi so mislili, da je kdo izmed tistih vojakov, ki so podpirali carinike pri izterjevanju davkov, in so metali, ker je bil sam, za njim kamenje.

Koliko časa je dirjal, Mark sam ni vedel. Sele ko je zasopli, peneči se in ves prepoten konj začel sam počasneje iti, je opazil, da je že v goščavi pritlikavega in bodicaste grmice, ki je označevala bližnjo puščavo. Drevja ni bilo več, le tla pa tam se je med grmiči dvigalo kako drobno krivencasto drevesce, a brez listja. Bilo je kakor kak okameneli plazilec. V rumenkastem ozračju so pred njim bile sipine, z katerih se je parilo in kadilo kakor iz plavžev.

Ves v znoju in neznansko žejen se je Mark ustavil na robu puščavskega kraljestva in nekaj časa obstal ter poslušal v strahotno tiho, ki ga je kar mrazotno prevzela. Pred njim so se v nedogled razprostirale sipine kakor ogromno žrelo neznanskih pošasti ali tistih strašnih orientalskih božanstev, ki puhaajo ogenj in požirajo narode in mesta. Morda pa je Jehova, masčevalni Bog njegove matere, prišel z gora na kraj pušave in je njega privabil tako daleč, da bi ga požrl ali zažgal z groznim puhom svojega diha. Ali pa je mogoče raztrgani Dioniz, ki ga je poklical v to morje peska in črnega kamenja, da bi se mu prikazal in ga potolažil v tako težkem trenutku njegovega življenja.

MALI OGLASI

V malib oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L 1, pri vseh ostalih malib oglaših pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Jstejo:

Gospodična

prosi kakršno koli lažjo zaposlitev, tudi za hrano. Ponudbe na oglašni odd. »Slov.« pod: »Absolvent, trgov. tečajar« št. 879.

Službe

Dobe:

Preprosto dekle

važeno kuhe in otroka sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 908.

Služkinjo

pridno in pošteno, ki zna tudi kuhati, takoj sprejemem. Cesta 29, okt. 17.

Prodamo

Šivalni stroj

dobro ohranjen napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 891.

U najem

Velik lokal

kot skladišče ali delavnico takoj oddam. Staničeva ulica 8.

Poizvedbe

Žepni nož

sem zgubil od »Figovca« do lekarne Piccolli. Najditelj naj odda nož proti nagradi v trafikli Maiflin trg.

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo

v vili takoj oddamo solidnemu gospodu. Naslov v upr. »Slov.« št. 880.

Živali

Kdor je zgubil

črnega mladega dakelna, naj se zglaš na Sv. Petra cesti 48.

Kam pa kam?

Hotel »Bellevue«

zopet redno odprt. Sprejemamo pension goste.

Roman tajinstvene in čudov. napete vsebine

„Zlato večnega juda“

se dobi v vseh knjigarnah in trafikah, kakor tudi pri vseh naših zastopnikih za ceno 5 lir

Umrl nam je naš ljubljani soprog, dobri oče, stari oče, gospod

Leben Jakob

posestnik

v starosti 84 let. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 5. februarja 1942 ob 3. uri popoldne izpred hiše. Knezova ulica 29, na pokopališču v Dravljah.

Ljubljana, 3. februarja 1942.

ŽALUJOČI OSTALI.

Naznanjamo prežalostno vest, da je umrl naš ljubljani soprog in oče, gospod

Jaklitsch Ernest

trgovec v Črnomlju

Pogreb blagega pokojnika je bil v sredo, dne 4. februarja ob dveh popoldne na farno pokopališče. Priporočamo ga v molitev.

Črnomelj, dne 3. februarja 1942.

TEREZIJA, soproga; JURČEK in MARTIN, sinova — in ostalo sorodstvo.

Tužnega srca javljamo, da nam je umrl naš ljubljani brat, svak in stric, gospod

dr. Vladimir Foerster

višji sodni svetnik v pokoju

Pogreb nepozabnega rajkega bo v četrtek, dne 5. t. m. ob 16. uri z Zal. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču pri Sv. Križu. V Ljubljani, dne 3. februarja 1942.

Ljudmila Mankočeva, Ing. Jaroslav Foerster, sestra in brat — ter ostali sorodniki

Vsemogočni je danes poklical k Sebi po hudem trpljenju, prevideno s sv. zakramenti in vdano v Njegovo voljo našo ljubljeno sestro in teto, gospo

Pavlo Schubert

Pogreb bo v četrtek, dne 5. februarja 1942 ob pol petih popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana - Rakek, dne 3. februarja 1942.

Družine SCHUBERT - KOFOL.

Naš nenadomestljivi soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Klemenčič Franc

posestnik

nas je po mučni bolezn, previden s tolažili svete vere, v 79. letu starosti, za vedno zapustil. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, 5. febr., ob 10 dopoldne, na farno pokopališče v Prečni. Novo mesto, Mirna, Nevesinje, 5. februarja 1942.

Marija, žena; France, Ivan in Jože, sinovi; Marija, Ani, Rezi, Francka in Lojzka, hčerke — ter ostalo sorodstvo.

Oporoka osmih bojnikov

»Da, zaradi tega je gospod Crew bil tudi nejevoljen.«

»Bržkone. — Kaj je bilo pa potem?«

»Obsedel sem in bral.«

»Ali niste nič slišali, da je nekje nekaj zaropotalo, potem ko je gospod Crew odšel iz knjižnice?«

»Tisto pa! Tako je zaropotalo, kakor bi bilo nekaj na tla priletelo ter se razbilo Ker pa nisem radoveden, sem mirno obsedel. Čez nekaj minut je gospod Crew spet prišel v knjižnico po svojo mapo, ki jo je bil pozabil. Priporočil mi je, da je po nesreči razbil dragoceno vazo in je zaradi te nesreče bil močno potr. V tolažbo sem mu rekel nekaj besed, češ da to pač ni kaka posebna nesreča, nakar je spet odšel.«

»Ali je med tem govoril z vojvodo?«

»Zdi se mi, da ni govoril, ker je vprašal, ali je vojvoda bil v knjižnici, pa sem mu povedal, da ga ni bilo.«

»Koliko časa ste se sedeli tam?«

»Dokler nisem zaslišal hrupa in razburjenih krikov, ko so našli vojvodovo truplo. Takoj sem si dejal, da se je nekaj zgodilo, vendar pa se mi še sanjalo ni, da se je zgodilo nekaj tako strašnega kakor je umor.«

»Koliko je bila ura, ko ste zaslišali hrup?«

»Nekaj minut čez pet — morebiti kakih pet minut več. Vstal sem in si v knjižnici vlaknil znamenje, nakar sem stopil pogledat, kaj se je zgodilo. Vsi gostje so bili v vrtni dvorani pred vrati v zimski vrt. Dr. Vernet je pravkar preiskoval mrlja.«

»Zahvaljujem se Vam, gospod Gray. Ali bi bili tako dobri in bi povabili gospoda Crewa? Potem pa, prosim, povejte vsem, ki so bili zaslišani, da lahko odidejo. Ali hočete gospoda Grayja še kaj vprašati, Hammond?«

Hammond je odkimal, in Gray je odšel.

Kennedy zamišljen zabobna po mizi neko računico.

»Nisva daleč prišla, Hammond,« vzdihne. »Zadeva postaja utrudljiva.«

»Poltrpljenje, stari prijatelj, ni le čednost, marveč tudi dobro vodilo vsakega kriminalista. Zaslišite še druge gospode, potem bo va pa primerjala. Morebiti pa med tem že primejo roparskega morilca in tatu, ki ga policija tudi zunaj že išče.«

»Ali zares mislite?« se Kennedy zbadljivo zasmije. Hammond pa molče in hudo pazljivo ogleduje svoje čačke, ki jih je bil med zasliševanjem risal na papir pred seboj.

V

Hammond je Hartingtona Crewa zgolj po imenu poznal. Odvetniška pisarna Webster & Crew je bila najimnitnejša in najuglednejša izmed vseh londonskih odvetniških pisarn. Webster je bil že starejši gospod, medtem ko bi Crew, ki je bil šele po smrti svojega očeta vstopil v pisarno, utegnil imeti kvečjemu kakih štirideset let. Bil je zelo visoke rasti in suhe postave, vendar je njegovo telo bilo športno močno utrjeno, kar je Hammond zelo cenil. Crewovo obličje je bilo ostro, črne lase si je nazaj česal. Najbolj značilne so bile njegove oči. Bile so sive in predirne. Prav gotovo ljudje niso nič pretiravali, ko so pravili, da ima Hartington Crew najbolj bistro glavo, kar jih je kdaj pred sodiščem zastopalo svoje kliente. Njegove pravde so po vsej deželi sivele, in takrat, kadar je on zagovarjal, je bilo sodišče zmerom polno poslušalcev, saj je pisarna Webster & Crew zastopala velik del takojimenovane londonske družbe.

Odvetnik se je lahno priklonil in sedel.

»Bržkone želite, da bi Vam kaj pojasnil, gospod inspektor?« vpraša.

»Tako je. Knjpada Vas bom moral vprašati prav tisto, kar sem vpraševal že druge goste te hiše. Treba je, kako ste preživel današnji popoldan?«

Odvetnik se nasmehne: »Razumem, gospod inspektor. Ker Vas je zasliševanje druge gospode najbrž že precej utrudilo, bom le kratko povedal svoj ali bi.«

»Saj niste niti obdolženi, niti osumljeni,« ga inspektor suho zavrne. Ujezilo ga je namreč, ker se mu je zadelo, da se odvetnik iz njega norčuje.

»Upajmo, da nihče v tej hiši ni niti obdolžen ali osumljen, gospod inspektor. — Vsekakor sem od obeda do kakih treh popoldne bil v svoji sobi. Nato sem odšel v knjižnico, kjer sem ostal do en četr čez štiri. Potem sem skozi vežo stopil v čitalnico, kjer se mi je zgodila majhna nezgoda z dragoceno vazo. Bržkone pa ste to že slišali. V sobo je prišlo nekaj gostov, jaz pa sem pozvonil po strežaja, da pospravi črepinje. Z gospodom Mac Allistrom sva nato odšla v vojvodovo pisarno, kjer sem se zaradi nezgode hotel opravičiti. Vojvoda pa ni bilo v sobi. Gospod Mac Allister ga je šel iskat, jaz pa sem skozi vežo stopil v knjižnico po svojo aktovko.«

»Ali ste v knjižnici koga videli?«

»Da, gospoda Graya. Sedel je in bral.«

»Kako dolgo, mislite, da je sedel tam?«

»Prišel je kake četr ure za menoj, tedaj nekako ob en četr na štiri.«

»In se niti en hip ni ganil iz knjižnice?«

»Tisto pa prav gotovo ne. Sedela sva le dva do tri metre vsakebi. Prav gotovo bi bil zapazil, če bi bil odšel.«

»Ni mogoče drugače. — Preden ste prikrat odšli iz knjižnice, ste menda potrkali na pisarniška vrata?«

»Da. Vojvoda sem hotel nekaj vprašati, pa ga ni bilo notri.«

»Ali so bila vrata zaklenjena?«

»Zaklenjena. Skušal sem jih odpreti, pa so bila zaklenjena.«

»Ali so tista vrata bila večkrat zaklenjena?«

»Narobe! Zato se mi je tudi čudno zdela. Če je vojvoda svojo pisarno zaradi demantov zakle-

nil, ne razumem, zakaj ni zaklenil še obeh vrat na hodnik.«

»Skozi ena vrata je vsekakor moral oditi.«

»Tisto že — pa ne skozi obojna. Če so ta obojna vrata tudi bila zaklenjena, takrat, ko je vojvoda odhajal, bi bil vojvoda moral najprej odkleniti ena vrata, nato pa, pozabivši, da je ta vrata že odklenil, odkleniti še druga in skozi ta oditi. To bi bilo pa vsekakor čudno.«

»Čudno vsekakor — prav imate. Ali so bila vrata med knjižnico in pisarno zaklenjena iz pisarne?«

»Da, o tem ne dvomim.«

»Slišal sem, da ste mimo čitalničnega okna nekoga videli teči?«

»Da, to je bilo takrat, ko sem prišel v čitalnico.«

»Ali ste ga spoznali, kdo bi bil?«

»Nisem, ker sem postavlo le mimogrede videl. Zdel se mi je možki srednje postave v temni obleki. Zanesljivo pa tega seveda ne morem trditi, da bi bil res človek. Saj me je morebiti le senca premotila.«

»To pa se malo verjetno sliši, gospod Crew.«

»Zakaj pa ne? Takrat je bilo že precej mračno. Sicer pa sem hotel zgolj to ugotoviti, da ne morem zanesljivo reči, ali sem res videl človeka. Ne verjamem pa, da bi se bil zmotil, ker so moje oči sicer še kar precej zanesljive.«

»Razumem Vas. Ko ste šli po svojo aktovko, ste se spet vrnili semkaj v čitalnico. Ali ste potem dolgo ostali?«

»Precej dolgo. Usedel sem se za mizo ter začel pisati, medtem ko je strežaj črepinje pometal.«

»Kako dolgo ste ostali?«

»Dokler nas gong ni povabil k čaju. Tedaj sem prekinil pismo, ki sem ga hotel kasneje dokončati. Naenkrat utihne ter začne premišljevali. Nato pa nadaljuje: »Nekaj pa me je močno presenetilo — čenrav z zločinom urav gotovo nima nobene zveze.«